ÁRA: 20 FILLÉR

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: József kir. herceg-utca 1. (Bikabérház). Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
XXI. évf. 50. 1944. március 2 csütörtök

Előfizetési ár: havonta 5.20 P, negyedévre 15.— pengő. — Egyes szám ára: hétköznap 20 fillér, vasárnap 40 fillér.

K. M. H. MÚZEUM
NAPLÓ OSZTÁLYA

Berlinben semmiféle nyilatkozatot nem tesznek a finn tárgyalási feltételeket ismertető moszkvai közleményre

Az ankarai angol nagykövet elutazott a török fővárosból – Göbbels: A német hadvezetés nem játszotta ki utolsó ütőkártyáit – Újabb puccskísérlet Argentinában

A finn kérdés áll változatlanul az érdeklődés előterében. Eddig még találgatásokon alapultak a különböző forrásokból származó jelentések, ma már pozitív formákat ölt az egész probléma. Nyilvánosságra kerültek Moszkva feltételei is. A finn magatartás kijegecesedéséről viszont még nem lehet végleges formában beszélni. Az bizonyosnak látszik, hogy a finn közvélemény a nehéz problémában egységesen sorakozik fel a Linkomies-kormány mögött. Erre mutat, hogy az országgyűlés — mint már jelentettük — bizalmat fejezte ki a kormánynak.

A finn sajtó az országgyűlés keddi üléséről a hivatalos közleményt a következő szöveggel közli:

„Linkomies miniszterelnök kedden délután az országgyűlés zárt ülésén a kormány nevében jelentést tett a politikai helyzetről. Az ügyet házszabályszerűen tárgyalásra bocsátották. Az este megtartott ülésen az országgyűlés egyórás vita során minden további nélkül áttért a napirendre."

Ezen túlmenően a finn rádió kedd esti közleményét idézhetjük. A finn rádióban ugyanis a következő közleményt olvasták be:

„Nem szabad engednünk a pánikhangulatnak, de ha a fegyverszüneti feltételek elfogadhatók, akkor véget kell vetnünk a háborúnak. Valószínű, hogy a finn kormány tudomást szerzett az orosz békefeltételekről. A finn kormány és a parlament van hivatva, hogy az ország történelmének egyik legfontosabb döntését meghozza. Most a finn nép a következő kettős választás előtt áll: vagy fegyverszünetet kötünk elfogadható feltételek mellett, vagy folytatjuk a harcot a bizonytalan befejezésig. Finnország helyzete nem könnyű és nem egyszerű."

A finn rádió közölte a „Suomen Socialdemokrati" egyik cikkét is és ezeket mondotta:
A finn kormány és parlament van hivatva az ország történelmének egyik legfontosabb döntését meghozni."

A moszkvai nyilatkozat

Mint az MTI stockholmi jelentése közli, a moszkvai rádió kedden este hivatalos nyilatkozatot olvasott fel, amely megállapította, hogy a Szovjet-Unió és Finnország között eddig még nem kezdődtek hivatalos tárgyalások, de tettek ilyen értelmű előkészületeket. Február 6-án Paasikivi kérésére találkozó jött létre közte és Kolontay asszony, stockholmi szovjet nagykövet között. Paasikivi kijelentette, hogy Finnország részéről meg van bízva azzal, hogy feltételeket kérjen a szovjet kormánytól az ellenségeskedések megszüntetése és Finnországnak a háborúból való visszavonulása érdekében. A következő tanácskozások során Kolontay asszony átnyújtotta Paasikivinek a szovjet kormány válaszát a fegyverszüneti feltételekről. Ez a válasz a következő:

1. A Németországgal való kapcsolatok megszakítása, a Finnországban tartózkodó német csapatok és hadihajók internálása. Amennyiben Finnország úgy találja, hogy ezt a feladatot a maga erejéből nem tudja végrehajtani, a Szovjet-Unió készen áll megadni a szükséges segítséget.

2. Az 1940-es finn-szovjet egyezmény helyreállítása, a finn csapatoknak az 1940-es határra való visszavonása.

3. A szovjet és szövetséges hadifoglyok, valamint a szovjet és szövetséges koncentrációs táborban levő személyek azonnali hazabocsátása.

4. A finn hadsereg részleges vagy teljes leszerelésének kérdését a moszkvai tárgyalásokon szabályozzák.

5. A Szovjet-Unionak a katonai hadműveletekkel és szovjetorosz területek elfoglalásával okozott károk helyreállításának kérdéseit ugyancsak a moszkvai tárgyalásokon szabályozzák.

6. Petsamo vidékének kérdését szintén a moszkvai tárgyaláson fogják eldönteni.

Paasikivit tájékoztatták, hogy amennyiben a finn kormány kész elfogadni ezeket a feltételeket, a szovjet kormány hajlandó a finn kiküldöttek moszkvai fogadására a jelzett egyezmény megtárgyalására. A nyilatkozat szövegét a szovjet külügyi néphiztosságának tájékoztató hivatala tette közzé.

A moszkvai közlemény szerint azok az egyes külföldi ujságokban terjesztett hírek, amelyek szerint a szovjet kormány Finnországtól feltételnélküli megadást követelt volna és az, hogy a Szovjet-Unió Finnországtól Helsinki és más fontos finn városok szovjet csapatokkal való megszállását óhajtaná, minden alapot nélkülöznek.

A londoni „Times" még az orosz fegyverszüneti feltételek közzététele előtt érdekesen szembefordult azzal az állítással, amely szerint a szovjet kormány a fegyverszüneti feltételek megszövegezésénél Londont és Washingtont teljesen figyelmen kívül hagyta. A „Times" ezt az állítást teljesen valótlannak minősíti. A valóság ezzel szemben az — irja az angol lap —, hogy Oroszország Angliát és az Egyesült Államokat állandóan tájékoztatta a tárgyalás menetéről. A moszkvai kormány szigorúan ragaszkodott az 1942-ben Angliában kötött szerződés rendelkezéseihez, amelyben a szerződő felek kötelezték magukat, hogy nem kötnek különbékét, vagy fegyverszünetet, ugyanúgy, ahogy Anglia és Amerika ragaszkodott a megállapodáshoz Olaszország esetében.

Helsinki-i helyzetképet

ad az MTI tudósítója a finn fővárosból. Eszerint kedd estétől kezdve különösen szigorú lett a sajtó ellenőrzése. A szerdai lapok csak azt a rövid hivatalos jelentést közölhették, hogy Linkomies miniszterelnök a képviselőház zárt ülésén felolvasta a kormány jelentését a politikai helyzetről.

Helsinkiben nyilvánvalónak tartják, hogy a közleményben említett napirend tárgyalása nem egy ügynek a lezárását, hanem éppen a kezdetét jelentik. Ebben a vonatkozásban helytálló tehát a továbbra is illetékes finn helynek az a korábbi megállapítása, hogy a finn béke kérdése legfeljebb az előkészítés állapotában van, illetőleg volt.

Mértékadó finn helyen szó esett arról, hogy Moszkva miért tette közzé fegyverszüneti feltételeit. Ezt a sakkhúzást mértékadó körökben meglepőnek nevezték, de főleg azzal magyarázzák, hogy a Kreminek a közzététellel nem Finnországot érintő, hanem távolabbi politikai céljai voltak. A finn sajtó egyelőre nem közli az orosz közleményt, de nem tartja kizártnak, hogy később mégis napvilágot lát, ha ugyanis már elkészült a közleményhez fűzendő finn megjegyzés. Finn illetékes helyen arra való hivatkozással, hogy igen el vannak foglalva, kitértek a helyzet ismertetése elől.

A Wilhelmstrassen

egy kérdésre kijelentették, hogy a jelen pillanatban semmiféle nyilatkozatot nem szándékoznak tenni arról a moszkvai közleményről, amely a Finnországgal való tárgyalási feltételeket ismerteti.

A keleti hadszintér

képében nem állott be változás. Német katonai körökben legfeljebb a Pripjettől délre elterülő frontszakasz ellen irányuló szovjet nyomás erősbödésében látnak új mozzanatot, ezt azonban ellensúlyozza a néveli frontszakasz elcsendesülése, ahol az előző napokban megindított szovjet támadás kisebb jelentőségűnek bizonyult, mint ahogy eredetileg látszott.

Az olasz harctéren

felélénkültek a harcok. Kesselring tábornagy igen erős tüzérségi tűzzel fokozza nyomását Nettunonál.

A török-angol kapcsolatok

körül kétségtelenül bonyolódik a helyzet. Az ankarai angol nagykövet hétfőn éjszaka elutazott a török fővárosból. Hír szerint három hét mulva tér vissza állomáshelyére. Elutazása előtt megbeszélést folytatott Menemendzsoglu török külügyminiszterrel és az amerikai és szovjet nagykövetel. Az angol nagykövet utazásával kapcsolatban egész sereg találgatás látott napvilágot. Egyesek tudni vélik, hogy az angol kormány erélyesebb személyiséget akar küldeni Ankarába.

Az MTI ankarai jelentése megjegyzi, hogy a hírekre hivatalos megerősítést kapni lehetetlen, de az látszik legvalószínűbbnek, hogy az angolok a politikai helyzet alakulásától teszik függővé későbbi döntéseiket.

A „politikai helyzetet" a londoni „Times" újabb cikke nyugtalanítja; egy cikk, amely meginti bírálatot mond Törökország szigorú semlegessége felett és megállapításaival az egész számottevő török sajtót vitára késztette. Amint a válaszokból kitűnik, a „Times" egyrészt azt fejtette ki, hogy a nem hadviselő Törökországnak a háború után — a szövetségesek feltételezett győzelme után — nem lehet olyan tekintélye, mint a hadviselő Jugoszláviának és Görögországnak lesz, másrészt azzal biztatta a török közvéleményt, hogy az ország hadbalépése esetén „legfeljebb egy-két légi támadás érné Istanbult".

A török publicisták minden heveskedés nélkül fejtik ki nézeteiket a „Times" tételeiről. A „Yeni Sabah" a következőket írja:

„Jugoszlávia és Görögország nem a hadviselő szövetségesi címért és érdemekért léptek háborúba, hanem azért, mert támadás érte őket. Törökországot viszont senki sem támadta meg. Mikor a német csapatok megérkeztek a török-bolgár határra, Hitler biztositotta Inönü elnököt, hogy Németország nem támadja meg Törökországot. A bolgár miniszterek pedig — folytatja a cikkíró — faluról falura járva hangoztatták a bolgár-török barátságot. Ilyen körülmények közöt milyen okokat lehetne találni, hogy egy békés országot belesodorjanak a háborúba?"

Német hadijelentés

A német véderő főparancsnoksága közli:

Krivoj-Rog térségében, Zsaskovtól délkeletre és Berdicsevtől keletre csapataink visszaverték a szovjet számos támadását, ennél az ellenségnek nagy veszteségeket okoztak.

Jampol mellett heves helyi harcok folynak.

A Pripjet-mocsaraktól délre fekvő területen a hadsereg és az SS kötelékei eredményes előretöréseket intéztek. Ut a legutóbbi napok harcaiban különösen kitüntette magát az egyik páncélos felderítő osztag Kolczek százados vezetésével.

Rogacsevtől északkeletre a bolsevisták nagyobb erőkkel eredménytelenül támadtak. Itt a 30 támadó ellenséges páncélos közül 26-ot megsemmisítettünk.

Nevelltől északnyugatra, a Pleszkaui-tótól délre és Narva mellett kemény harcban meghiúsult a bolsevisták számos támadása.

A magas északon csapataink a louhi szakaszon és a Halász-félszigetnyakánál visszaverték az ellenség felderítő előretöréseit. A középső arcvonalszakasz elhárító harcaiban különösen bevált az 1. észt gyalogos hadosztály Drescher altábornagy vezetésével és az 5. páncélos osztag Rettemeier százados vezetése alatt.

Február havában a keleti arcvonalon 763 ellenséges repülőgépet semmisítettünk meg. Ezek közül 43-at a hadsereg kötelékei pusztítottak el. A mi részünkről 60 repülőgép veszett el.

Olaszországban

folytattuk csapataink nyomását a nettunoi hídfőállás ellen tüzérségünk erős harcbavetésével. Rohamcsapatvállalkozásokkal sikerült két ellenséges támaszpontot kiemelni és Ciszternától délre az ellenség egy erősebb harccsoportját körülzárni. Harci repülőgépkötelékek Anzio kikötőjében elsüllyesztettek egy 5000 tonnás ellenséges szállítóhajót és bombatalálattal megrongáltak még további összesen 15.000 tonnát ki.

Fontos tudnivalók!

Ma csütörtökön a 3601—4000 naplótételszámmal bíró cukorjegy tulajdonosai igényelhetik új cukorjegyeiket.

TOKES FOTO
MŰVÉSZI KÉPET KÉSZIT

tev3 szállítóhajót, valamint egy partraszállító naszádot.

A déli arcvonalon a nap élénk kölcsönös felderítő tevékenység mellett nyugodtan telt el. Légi harcokban és a légvédelmi tüzérség működése következtében az ellenség kedden az olasz arcvonal területe felett 12 repülőgépet vesztett.

A nyugati légiháború

Kedden délelőtt északamerikai bombázó gépek erős vadászvédelemmel Kelet-Németországba repültek be s a zárt felhőtakaró védelmében terrortámadásokat végeztek Braunschweig térségében levő helységek ellen. Vaktában ledobott bombák következtében néhány község elpusztult. A légvédelmi tüzérség lelőtt hat ellenséges gépet.

Néhány ellenséges repülőgép az elmúlt éjszaka bombákat dobott nyugatnémetországi helységekre.

Német harci repülőgépek Délkelet-Angliában és London város területén levő katonai célpontokat támadtak meg.

A brit-északamerikai utánpótlási összeköttetések ellen folytatott harcban a haditengerészet és légi fegyvernem február havában 144.185 bruttó regisztertonnát képviselő 26 kereskedelmi hajót, valamint 11 tehervitorlást süllyesztett el, 34 további hajót, összesen több mint 200.000 bruttó regisztertonnát bomba- és torpedótalálatokkal súlyosan megrongált. Számítani lehet arra, hogy a hajók közül sok elsüllyedt. Az ellenséges hadihajók közül elsüllyesztettünk egy cirkálót, 15 rombolót és biztosító hajót, nyolc gyorsnaszádot és egy őrhajót s megrongáltunk egy cirkálót, valamint több gyorsnaszádot. (MTI.)

Elhárító harcok keleten

Berlin, március 1. Az Interinf jelenti: A keleti arcvonal egész északi szakaszán a Neveltől északnyugatra levő térségben a Pleszkuai-tóig széles arcvonalon elhárító harcok folytak. A német kötelékek eredményesen álltak helyt, csak egyes helyeken kellett visszavonulniok a főarcvonalra. **Ezen a már hosszú idő óta gondosan előkészített fő harci sávba összeomlott a szovjet valamennyi súlyos támadása.**

A középső szakaszon Bobrjuszktól délre a bolsevisták kedden gyengébb erőkkel újra kezdték támadásaikat, de mindenütt visszaverték őket. Mogilevtől délre két szovjet lövészhadosztály és egy páncélos dandár igen keskeny sávon áttörési kísérletet tett. **Elkeseredett harcokban sikerült is két km-nyi betörést elérni, mielőtt azonban berendezkedhettek volna, a német helyi tartalékok ellentámadása folytán a betörési helyet fel kellett adniok.** (MTI.)

Amerikai partraszállás az Admirális-szigeteken

Camberra, március 1. A Nemzetközi Sajtó Tudósító jelenti: A Csendes-óceán délnyugati részében működő szövetséges csapatok főhadiszállása azt jelenti szerdai közleményében, hogy egy amerikai lovashadosztály, amelyet rombolók és bombázók kísérnek, partraszállási hadműveleteket hajt végre az Új-Guinea északi térségében fekvő Admiralis-szigeteken. A partraszállási hadműveleteket hír szerint maga Mac Arthur tábornok irányítja egy hadihajó fedélzetéről.

Himler és Göbbels beszéde

Berlin, március 1. (NTI): A birodalmi propaganda hivatalok vezetői február 28-án és 29-én összegyűltek a birodalmi fővárosban munkájuk megbeszélésére. A gyűlésen a véderő, az állam és a párt vezetőemberei áttekintést adtak a német katonai és politikai hadvezetés legfontosabb kérdéseiről.

Himler birodalmi belügyminiszter, birodalmi SS vezető előadása megmutatta a bizalomnak azt a tökéletes szilárdságát, a háború ötödik évében, mely a reménytelen vágy világába helyezi Németország ellenségeinek minden olyan számítását, hogy összeomlik a német belső arcvonal.

Göbbels dr birodalmi miniszter affogó képet vázolt a birodalom politikai, katonai helyzetéről. Ez a háború — mondotta Göbbels — a világnézetek harca. Göbbels beszédének középpontjában a légiháború állt. Különösen kiemelte a fokozott német elhárító erőt és a London ellen intézett legutóbbi német légi támadásokat.

— Ellenségeink — folytatta Göbbels — valószínűleg megkísérlik főidőszakunk előzönlését nyugat felől. A háború ezzel meg közelítené döntő csúcspontját. A német hadvezetésnek sikerülő úrrá lenni az arcvonalak eddigi nehéz pontjain anélkül, hogy kijátszotta volna utolsó ütőkártyáit. Ennek tudatában nyugodtan nézhetünk a német fegyverek győzelme elé. (MTI.)

Göbbels a légiháború mérlegéről

Berlin, március 1. (NTI): Göbbels dr a „Das Reich" c. hetilapban megjelent legújabb cikkében megvonja a légi háború ideiglenes mérlegét. Nyiltan kijelenti, hogy az ellenség részéről a német honi lakosság ellen indított légi terror gonosz dolog. Londonban s Washingtonban valószínűleg azt hiszik — írja Göbbels, hogy repülőgéptermelésünket annyira szétverték, hogy alig képes már említésre méltó mennyiségű gépet előállítani. Ugyanez a véleményük a páncélos löveg és lőszertermelésünkről is. Itt van az ellenség sarkalatos tévedése. Légi terrorjával nemcsak hogy nem sújtotta hadigazdálkodásunkat gyökerében, hanem még csak azt sem tudta megakadályozni, hogy a fegyver és lőszertermelési évi programunkat teljesen megvalósítsuk. Sőt részben örvendetes módon túl is lépjük a tervezett termelést.

A jövőben ez még sokkal inkább így lesz. Az angol népnek lassan tisztába kell jönnie azzal, hogy kezdünk erélyesen visszavágni. Az angolok és amerikaiak veszteségei a százalék arányban rendszerint három-négyszeresét, sőt néha tizszeresét is teszik a mi veszteségeinknek. Mit szólnak azonban az angolok ahhoz, hogy ez még egyáltalán nem a tulajdonképpeni megtorlás, hanem annak még csak az előjátéka. Ha a légiháború majd kétoldalúvá válik, már pedig ez belátható időn belül bekövetkezik, akkor egészen megváltozik a helyzet. Nem vitatható már, hogy Németország az elmult öt hónapban felküzdötte magát a légi háború terén. — Még sokszor megszólalnak majd a szirénák Németország városai fölött és felszáll a vörös kakas a háztetőkre, de nemcsak a német, hanem az angol városok is égni fognak akkor. Tudjuk, hogy mi a légi háború, ezért szivesen megkíméltük volna tőle a világot. — Churchill és társai azonban másként akarták. (MTI.)

HOLNAP NYILIK MEG
Varasdi Horváth Mihály helyközi fuvarozási vállalata
Iroda: Piac-utca 43. (Svelitspalota. — Telefon: 25-48.
Telephely: Jókai-utca 22.
Hadbavonultak hozzátartozóinak, hadirokkantak 10 százalék engedmény.

Szedje össze mindenfajta
Rongyát
és adja el a rongygyüjtő raktárnak
Saléfrom-utca 12.
Meghivásra érte is küldünk.

Légiriadó Londonban

Amszterdam, február 1. Mint a brit hiszolgálat jelenti, kedden este Londonban légiriadó volt. A riadó után nemsokára hallani lehetett a légelhárítók tüzelését.

Stockholm március 1. (Interinf) Stockholmba érkező megbizható jelentések szerint London lakosságának hangulata a legutóbbi súlyos német légitámadások után sokkal rosszabb, mint az 1940—41 évi úgynevezett villámtámadások idején volt. Senki sem meri többé tagadni a támadások célját és pusztító hatását, annál kevésbbé, minthogy egész városnegyedek hevernek romokban, vagy hamvadtak el és igen sok a halálos áldozatok száma. MTI.

A Berlin elleni légitámadáskor Kühn páncélos tábornok életét vesztette

Berlin, március 1. Mint a NTI értesül, a február 15-én Berlin ellen intézett légitámadások során életét vesztette Fritz Kühn páncélos tábornok, ki a hadsereg főparancsnokságon a gépesítés irányítója volt. (MTI)

A szovjet kormány elutasította a Stockholm bombázása miatti svéd tiltakozást

Stockholm, március 1. Mint a Svéd Távirati Iroda jelenti, a szovjet kormány elutasította a Stockholmra dobott bombák miatti svéd tiltakozást. A szovjet jegyzék kijelenti, hogy az említett időpontban szovjetorosz repülőgép nem tartózkodott Svédország felett s így a svéd kormány tiltakozása tárgytalan.

A brit hírszolgálat jelenti, hogy hivatalos közlés szerint a svéd főparancsnok megszigorí otta a svéd légvédelmi intézkedéseket az idegen repülőgépekre való tüzelés tekintetében. Mostantól fogva az eddig alkalmazott vészjelek nem lesznek elegendők arra, hogy visszaszartsák a svéd légvédelmi tüzérséget a tűz megnyitásától. Hatásosabb vészjeleket — így a repülőgép kivilágítását — kell alkalmazni ahhoz, hogy a tűz megnyitását megelőzzék.

Az intézkedés annak a stockholmi bombázásnak következménye, melynek során idegen gépek vészjelekkel megtévesztették a védelmi erőket s így azok nem nyitották meg tüzüket. (MTI.)

A svéd országgyűlés tízmillió kölcsönt szavazott meg Finnországnak

Stockholm, március 1. (MTI) A svéd országgyűlés szerdai ülésén Finország részére 10 millió svédkoronás beruházási kölcsönt szavazott meg. A javaslatot az országgyűlés mindkét háza elfogadta.

A finn nemzeti bank vezérigazgatója szerdán egy finn küldöttség élén a svéd fővárosba érkezett.

Ujabb puccskísérlet és teljes zűrzavar Argentinában

Ultimátumot intéztek Farellhoz

Lisszabon, március 1. A brit hírszolgálat buenos-airesi jelentése szerint a Farrell tábornokhoz hű csapatok megszállták a Buenos Airesbe vezető fő útvonalat, mert attól tartanak, hogy *a Ramirezhez hű csapatok kísérletet tesznek a fővárosba való bevonulásra.* — Montevideóból olyan hírek érkeztek, *hogy az argentin hajóhad fellázadt a kormány ellen és azt követeli, hogy a hatalmat Repettonnak, a legfelső bíróság elnökének adják át.*

Eddig meg nem erősített hírek szerint a Farell tábornok ellen fellázadt erők megindultak Buenos Aires felé, hogy megbuktassák az elnököt.

Mint a brit hírszolgálat Montevideon keresztül, az *argentinai hadítengerészetnek és a hadsereg egyreszének Farrell elnök megbuktatására irányuló kísérlete kudarcba fulladt.* Az argentin kormány közlése szerint Farrel tábornok és kormánya megerősítette helyzetét és kezében tartja az ország feletti ellenőrzést.

Éjszaka érkezett hírek szerint a Farrell ellenes elemek ultimátumot intéztek Farrell tábornokhoz, melyben bejelentették, hogy Buenos-Aires ellen vonulnak, ha követeléseiket nem teljesíti. — Farrell ezidő szerint tanulmányozza a követeléseket és az ultimátumra még nem válaszolt.

Svinhufvud, volt finn elnök meghalt

Helsinki, március 1. Pehr Edvind Svinhufvud, Finnország volt államelnöke, kedden este 8 órakor Luumäkiben lévő birtokán 83 éves korában meghalt. A nagy államférfi halálát Linkomies miniszterelnök este 10 órakor a rádión közölte.

A nagy finn hazafi 1861-ben született ősi nemesi család sarjaként, jogot tanult és 1901-ben birává nevezték ki a turkui törvényszékhez. Később Helsinkiben ügyvédi irodát nyitott, 1914-ben a cári uralom Szibériába száműzte, ahonnan csak 1917-ben szabadult el, amikor kitört az orosz forradalom. Az önálló Finnországot Mannerheim tábornaggyal együtt Svinhufvud alapította tulajdonképpen meg. Halálhírét az egész finn nemzet megilletődéssel fogadta.

Lengyel tiltakozás a lengyelországi kommunista tevékenység ellen

Stockholm, március 1. A brit hírszolgálat jelentése szerint londoni lengyel kormányzati körök kedden nyilvánosságra hozták annak a tiltakozásnak szövegét, amelyet a »lengyelországi titkos szervezet« bocsátott ki a kommunisták lengyelországi tevékenysége és »Rola tábornok«, a kommunista »nemzeti tanács« által kinevezett főparancsnok ellen. A tiltakozás így hangzik:

— A lengyel munkások pártja név alatt Lengyelországban működő kommunista idegenek csoportja olyan tevékenységet fejt ki, amely Lengyelország legéletbevágóbb érdekeit sérti. A magunk részéről a leghatározottabban és legmercvebben elítéljük a lengyel munkások pártjának tevékenységét, mert ez árulás Lengyelországgal szemben.

— Egyesegyedül a lengyel köztársaság kormánya illetékes Lengyelországban és egyedül a lengyel hadsereg főparancsnoka jogosult parancsokat adni a harc utolsó szakaszára vonatkozólag. (MTI)

1906-os nikke. 10-20 filléres K. B. 1914-es réz 1 filléres K. B. érmét a legmagasabb áron veszek
Éremgyüjtő
Debrecen, Nyil-utca 111 szám. Régipénz és érem ügyben tanácsadás. — Csütörtökönként díjtalan érembemutató 6—9-ig

A Trapezunt török hajónak csak a lőszer rakományát foglalták le az angolok

Istanbul, március 1. (TP.) A legújabb jelentések szerint a Trapezunt török gőzös rakományát az angolok Port Saidban tényleg kirakták. A gőzös a legutóbbi hírek szerint elérte Alexandriát és ott 2000 tonna kávét vett fel a török monopólium-igazgatóság számára. A gőzös legközelebb megérkezik Iskanderun kikötőjébe. A Trapezunt hajót tehát nem foglalták le, hanem csupán lőszerrakományát tették partra. A gőzöst Anglia a multi évben adta el Törökországnak.

Szovjet gépek német felségjellel

Berlin, március 1. A Német Távirati Iroda értesülése szerint a február 28-án a Dnyeper alsó folyásánál indított sikertelen bolsevista előretörések során négy szovjet repülőgép is támadott, amelyek német felségjellel voltak megjelölve. A német légvédelmi tüzérek azonban alakjukról felismerték az ellenséges gépeket és tüzelésükkel arra kényszerítették őket, hogy célzás nélkül, tehát hatástalanul dobják le bombáikat.

Szovjet légitámadás finn kikötő ellen

Zürich, március 1. Stockholmból jelentik: A svéd lapok helsinki jelentései szerint szovjet bombázó rajok a hétfőre virradó éjszaka nagyobb támadást intéztek a Botteni-öböl északi csücsén levő Ouiu finn kikötőváros ellen. A tudósítások egyértelműen megállapítják, hogy a támadás célja nyilván az volt, hogy a Finnország északi részében levő német csapatok utánpótlását zavarja.

Kis hírek a nagyvilágból

— **A német városokban főzőtanfolyamokat rendeznek** a férfiak részére, akik háborús okokból feleségüktől elszakadva kénytelenek élni. A főzőtanfolyamokon példás buzgalommal vesznek részt a férfiak.

— **Meghalt Zog volt albán király fivére,** Dzsemal herceg, aki Istanbulban élt.

— **Ijtös borjúikrek születtek Uszódon.** Az ikrek közül négy üsző és egy bikaborjú volt. Mind az öt borjú élve jött a világra, de röviddel azután az ellő tehén egyet közülük agyontaposott. Néhány nappal később egy másik borjut is agyontaposott a vigyázatlan anya, három borjú most is életben van. A borjúk átlagos súlya 11 kiló.

— **Meghalt Newyorkban Fényes László** egykor igen ismert ujságíró 73 éves korában. Fényes László „Az Est" cimü lapban irta cikkeit és nagy szerepet vitt az 1918. évi forradalmi mozgalmakban. Fényest bevonták annakidején a Tisza-perbe is, majd szociáldemokrata lett és emigrált.

— **Horvátországban nem szabad indok nélkül elhagyni a munkahelyet** sem az állami tisztviselőknek, sem az ipari munkásoknak.

— **Föl nemzetem, föl! Jussanak eszedbe világhódító őseid!** A Debreceni Levente Egyesület a magyar szabadság ünnepén, március 15-én este 7 órakor szimfónikus zenekari hangversennyel egybekötött hazafias ünnepélyt rendez az Arany Bika dísztermében.

— **Ciánkálival megmérgezte magát és meghalt egy szabadkai gyógyszerész 23 éves leánya.** — Herzl Jenő szabadkai gyógyszerész, drogériatulajdonos 23 éves leánya, szerdán délelőtt szülei lakásán ciankálival megmérgezte magát és meghalt. Herzl Jenő gyógyszerész még a német-jugoszláv háború kitörése idején német hadifogságba esett, ugyanakkor fogságba került a lány vőlegénye is. Azóta nem tértek haza.

Keresztes-Fischer belügyminiszter a jó közigazgatásról, a tisztviselők kötelességeiről

Bornemisza iparügyi miniszter a magyar ipar fejlődésének irányairól és az ipari decentralizációról

Budapest, március 1. A belügyminisztérium dísztermében tegnap nyílt meg a XI. tanfolyam. A megnyitási ünnepségen megjelent a kormány majdnem mindenik tagja, több államtitkár, a főbb hivatalok vezetői, az ipar és kereskedelem képviselői.

A tanfolyamot a *sürgős elfoglaltsága miatt távollevő Kállay* Miklos miniszterelnök képviseletében vitéz *Keresztes Fischer* Ferenc belügyminiszter nyitotta meg. Egyebek között kijelentette, hogy a *belső front tartásának legnagyobb súlya a magyar közigazgatás és a magyar rendészet vállán nyugszik.* Ezt a feladatot helyesen megoldani annyit jelent, *mint a háborút idebent az országban megnyerni. A jó közigazgatás nemcsak azt jelenti, hogy elintézzük az aktákat hanem elsősorban azt, hogy elmélyülünk az élet problémáiban, s a felmerülő kérdéseket emberséges érzéssel intézzük el. Egyformán kell bánni minden emberrel, felekezetre, nemzetiségre, társadalmi állásra való tekintet nélkül.* A közigazgatás egyik *feladata a fegyelem és a rend fenntartása, de az emberi szeretet meleg érzése az emberekkel való* egyéni foglakozás és az ennek során megnyilvánuló *udvariasság hatékony eszközei e feladat teljesítésének, mint pusztán a hatalom merev éreztetése. Minden közigazgatási tisztviselővel szemben elsőrendű követelmény, hogy a hozzájuk fordulókkal udvariasan, mint egyenrangú felekkel bánjanak.*

Bornemisza Géza iparügyi miniszter tartott aztán előadást „*a magyar ipar jövő fejlődésének irányá*“ cimmel. Rámutatott arra, hogy a háború kitörése óta iparunk túlnyomó hányadban külföldi segítség nélkül látta el hadseregünk felszerelését és a megnagyobbodott ország polgári szükségleteit. *Az iparilag termelt áru értéke és minősége szempontjából ma már kétségkívül elérte az ipari ország jellegét, a foglalkoztatási adatok alapján azonban meg csak agráripari állam vagyunk, aminek nagy előnye*, hogy iparunk és mezőgazdaságunk harmónikus továbbfejlesztésében tanulhatunk a külföldi példáktól.

A miniszter a továbbiakban hangoztatta, hogy *iparunk jövő fejlődését elsősorban éppen az ipari decentralizáció irányában kell befolyásolni. A vidéken levő ipartestületek továbbfejleszteni és újakat létesíteni kell.* A legtöbb iparágban a középüzem a versenyben nagyon jól megállja helyét. *A decentralizációs helyek megállapításánál* alkalmasnak látszik Erdélynek a földgázvezték által érintett része, a székely földnek a villamosvezetékbe bekapcsolódó vidéke, a vidéki, sőt nagyváros környékén lakó munkásság számára családiházak epitését kell elsősorban szorgalmazni, saját kerttel sőt kis saját földdarabbal. A racionalizálás további kiépítése fontos feladat. Különösen fontos ez a termelésnek a háborús gazdálkodásból a békegazdálkodásba történő átvezetésnél, valamint új üzemek létesítésénél.

Zsindely Ferenc kereskedelmi miniszter „Közlekedésünk feladatai“ cimmel tartott előadást. Megállapította a miniszter, hogy a vasúti és közúti hálózatunk túlzottan centrális elrendezésű, mert úgyszólván valamennyi vonala Budapestről indult ki, illetve fut össze. A centralista magyar közlekedés politika nem mindenben volt szerencsés, ezért szükséges megfelelő vidéki közlekedési központok kialakitása abból a célból, hogy azok a szállitmányok, amelyek a fővárost elkerülhetnék, ne kényszerüljenek mégis Budapestre. A miniszter végül közlekedésünk jövőbeli feladatait vázolta. Ezután a belügyminiszter mondott köszönetet az előadóknak, majd a megnyitó ünnepséget bezárta.

120 éves a legöregebb magyar ember

„A hosszú élet titkának nyomozása“ c. a Statisztikai Hivatalban **Mozolovsky Sándor** dr előadást tartott melyben rámutatott arra, hogy élettartamunk végső határa még nincs megállapítva, bizonyos azonban, hogy az száz éven felül van. Mindig több száz éven felüli aggastyán szerepel a statisztikákban. 1930-ban a legmagasabb kor 110 év volt az 1941. évi népszámlálásnál viszont **már akadt egy 120 éves is.**

Az előadó ezután ismertette, hogy 11—12 században a legmagasabb életkor 60 év volt s a legtöbb ember 40 éves korában meghalt. **Az emberi életkor nagyjában megkétszerezödött.** A hosszú élettartamnál legfontosabb tényezőként állapitották meg az átöröklést.

Vakmerő postarablás

A pénzt kivették, a postásokat páncélszekrénybe zárták a rotterdami postarablók.

Rotterdam, március 1. A rotterdami harlois-kerület postahivatala ellen három férfi vakmerő rablótámadást követett el. Pisztolyával a kezükben behatoltak a postahivatalba és a jelenlevő ötfönyi postaszemélyzetet kényszerítették, hogy menjenek a páncél szekrénybe. Ezután rájuk zárták az ajtót és feltörtek két pénzescsomagot, amelyben 22.000 holland forint értékü bankjegy állott készen a továbbitásra. Elloptak ezenkivül egy értéklevelet is, — amelyben kenyérjegyek voltak. A rendőrség lázasan nyomoz a tettesek után. (NTI).

Hír Bukarestből

Bukarest, március 1. A bukaresti haditörvényszék szélsőbaloldali összeesküvők bünperét tárgyalta. Röviddel karácsony előtt a politikai rendőrség az északi városrész egyik fényüzően berendezett villájában szélsőbaloldali forradalmárokon ütött rajta, akik éppen titkos gyülést tartottak.

A villában, amelyet egy Wexler nevü mérnök bérelt, kiáltványokat találtak majdnem valamennyi európai nyelven, azonkivül nagyobb dollárösszegeket, egy titkos nyomdát és különböző „kormánylistákat“. A villa bérlőjét, Wexler mérnököt és feleségét 25—25 évi kényszermunkára itélte a haditörvényszék. Vladescu Raccasa bukaresti egyetemi tanárt 15 évi, a két Maghieru testvért 15, illetve 10 évi kényszermunkára itélték. A két Maghieru testvér a bukaresti semmitőszék egyik magasrangú birájának fiai. (MTI.)

Arany János bécsi utjáról

Arany János úti számiája száz évvel ezelőtt tett bécsi útjáról cimel cikket közölt a **„Debreczen“** folyó évi 41. számában. A cikk végén azt olvassuk: **„Hogy miért útazott Arany János a császárvárosba, annak semmi nyoma sincs a szalontai levéltárban.“** Majd azzal fejeződik be a közlemény, hogy **„valószínü azonban, hogy aratás után lévén az idő és az út, a közbirtokosság termését akarták értékesiteni Bécsben“.**

Mind a két állitás tévedés. Arany bécsi útját s annak körülményeit részletesen ismertettem volt a nagyszalontai polgári leányiskola és női kereskedelmi szaktanfolyam általam szerkesztett 1914—15. évi értesitőjében és az Irodalomtörténeti Közlemények 1921. évfolyamában. Ugy látom, hogy a cikkiró egyiket sem ismeri. Hogy terményértékesités végett ment volna Arany Bécsbe, az nem valószinü. Egyrészt a búzaeladáshoz nem kell ügyvéd, másrészt pedig Arany maga mondja, hogy **„hivatalos“** minőségben járt, már pedig a búzaárulás akkor sem volt a jegyzők hivatali kötelessége.

A nagyszalontai városi levéltár az 1847. évi nagy tüzvész martaléka lett ugyan, mégis van nyoma a megmaradt iratok között Arany bécsi útjának. A levéltárban végzett régebbi kutatásaim alkalmával más Arany kéziratok mellett ráakadtam a város 1842—43. évi számadásaira, amelyben 1843. aug. 17-ről ezt olvashatjuk: „Arany jegyző úrnak Derecskéig úti költség három váltóforint.“ A számadás mellékletei között megtaláltam e naplótételről Arany sajátkezü elismervényét ugyancsak 1843. aug. 17-iki keltezéssel, mely a következő: **„Hogy Pestre lévén a Dominium által deputálva Szalontától Derecskéig és Derecskétől Szalontáig elköltöttem három nap három v. forintot, elismerem“.** Ez a derecskei út a Pestre és Bécsbe tervezett út előkészitése miatt volt szükséges, megbeszélendő Arany a dolgot Váry ügyvéddel.

De tájékozódást nyerhetünk az útra nézve Arany sógorától: Ercsey Sándortól is aki **Arany János életéből** c. könyvében azt irja, hogy Szalontán mindig, tehát az 1840-es években is voltak úgynevezett kolomposok, kik a városra erőszakolt földesúr: herceg Eszterházy és a város közt folyó perben s annak sürgetésében vezető szerepet vittek, s e célból Pestre, sőt Bécsbe is felutazgattak s az ilyen sürgetésekben néha a városi jegyzőnek is részt kellett venni. Mindezek, valamint az út folyamán úgy Pesten, mint Bécsben az ágensekkel való járás-kelés, kik urakhoz vezetgetik őket, dolgaikban igazitják, az ezért fizetett tekintélyes összegek, valamint a költségjegyzékből kitünő ama tény, hogy folyamodványt irtak és adtak be, azt igazolják, hogy nem búzaértékesitésről, hanem nagyobb fontosságú hivatalos ügyről volt szó, mely az emlitett perrel volt kapcsolatos. Egy ilyen ügyben való eljáráshoz akkor nem is volt Szalontának Aranynál megfelelőbb és alkalmasabb egyénisége.

H. Fekete Péter.

Szombaton adják át dr Pap Károlynak a Signum Laudist

Mint ismertes, a Kormányzó Ur dr *Papp* Károly nyugalmazott debreceni egyetemi tanárt nyugalombavonulása alkalmából három évtizedes eredményes egyetemi tanári munkájáért legmagasabb elismerésével tüntette ki. A kormányzói elismerést jelképező Signum Laudis-t szombaton délben az egyetemi tanács ülésén nyujtja át a kitüntetettnek dr *Bodnár* János rektor.

Milyen időt jósol márciusban Sirius

Márciusban kissé kedvezőbb időjárás várható, különösen 8-a körül van kilátás pár szép meleg napra, azonban 11-től 14-ig több helyen havazik, majd eső és hó váltakozik. 15-én szép meleg időben részesülünk. Kb. 10—15 fok hőmérséklet, azután 17—18-án még több helyen lesz eső, a hegyekben esetleg havazik 20-tól lassan, fokozatosan melegszik az idő, helyenként eső esik.

Hóviharok Spanyolországban

Spanyolországban a hóviharok az ország nagyrészében megszakitották a távbeszélő összeköttetést.

— **A Szent László Dalegylet** legközelebbi dalóráját folyó hó 2-án, csütörtökön délután ½7 órakor tartja a piarista főgimnáziumban. A tagok megjelenését kéri az elnökség.

A közönség szava

Miért kevés a hal?

A „Debreczen“-ben most jelent meg a halkérdésről egy nagyobb cikk. Ehhez ezeretnék néhány megjegyzést hozzáfüzni. Már tiz éve foglalkozom halászatal, de még ilyen mostoha világ nem volt soha. Régebben, amikor nem volt szükség ennyire a halra, mindenfelé lehetett olyan vizterületet bérelni, amely alkalmas volt halászatra. Azonban éppen most, mert a közellátás terén nagyon fontos a hús, **a halasvizeket mindenfelé lezárják és nem hajlandók semmi pénzért halászati engedélyt kiadni.** Bátor vagyok felhivni az illetékes hatóság figyelmét **Érkeserü, Erselénd, Érkenéz határában elfolyó vizre,** amely körülbelül 30—40 km. hosszú lápos hely. Itt talán évszázadok óta tenyészik a hal és semmi pénzért nem adják azzal az indokolással, hogy a lápos rész lecsapolásra kerül és igy halászatra nem alkalmas. Ebből az látszik, hogy nincsenek tisztában a kérdéssel. Igy nagy veszteség éri nemcsak a közellátást, hanem a zsombékokban kintrekedt halivadékok tömegesen pusznak, pedig már olyan kevés van belőlük egyes halfajták csökkenésével.

Azonkivül ott van a **Berettyó**folyó, amelyet megint semmi áron nem lehet kibérelni, mert **az erre irányuló kérelmeket visszautasitják azzal az indokolással, hogy nincs halászati társulat megalakulva. Ennek a társulat megalakulásának semmi akadálya sincs, igy új jövedelmi forrás is nyilna és jelentős mennyiségü hal kerülne a piacra.** A közönség nem lenne abban a téves felfogásban, hogy a halkereskedők feketén adják el a halat, ami szinte fizikailag lehetetlen, hiszen rendkivül kevés és ellenőrzött mennyiség kerül Debrecenbe.

Aláirás.

— **Az arab vezérek szabadonbocsátását kéri az egyiptomi kormány** az angoloktól azzal az indokolással, hogy ilyen módon a kairói arab unióval kapcsolatos megbeszélésen a palesztinai arab kiküldöttek is részt vehetnének.

— **A külföldieket ellenőrző országos bizottság ujból felhivja mindazokat, kik Romániából 1938 január elseje után jöttek az ország területére** s a határt útlevél, illetve hazatérési igazolvány —, vagy úti okmány nélkül lépték át és összeirásuk céljából lakhelyükhöz illetékes elsőfokú rendőri hatóságnál mindezideig nem jelentkeztek, jelentkezési kötelezettségüknek saját jól felfogott érdekükben a falragaszokon közzétett hirdetményben foglalt helyen f. évi március hó 5-ig feltétlenül tegyenek eleget.

— **A Duna ez évben egyetlen napra sem fagyott be.** Nyolc év után ez évben volt először jégmentes a folyam.

— **Lezuhant Marokkóban egy utasszállító repülőgép** és hat utas meghalt. A gép Taza tartományban zuhant le.

Legszebb ajándék egy müvészi tervezésü Papp modell
Szent-Anna-u. 12 Telefon: 09-07.
Kuha-diszek nagy választékban

Az Ady Társaság munkaterve

Az Ady Társaság Hungaroitaliai szakosztálya jelentős vállalkozást indított el. A keret és a külső forma szerény: néhány előadásban ismertetni óhatja a legjelentősebb korszerü tudományos eredményeket. A tudomány népszerüsitésével hivatásuk magaslatán álló kitünő intézményeink foglalkoznak.

Kétszeresen is bátor vállalkozásnak tünik fel az, amit most az Ady Társaság elkezdett. Működését 1927-ben mint nagyigényü és az „uj idők uj dalaival“ lelkesitett irodalmi és müvészeti munkaközösség kezdette. Izlést teremtett s ezzel közönséget nevelt magának is.

Az utóbbi években azonban — tudjuk, hogy igen méltánylandó okok miatt — a társaság tevékenysége éppen közönsége felé egyre gyérebben nyilvánult meg. Az uj tisztikar most azzal kezdte működését, hogy nyilvánosságra hozta érdekes munkatervét. Bátor vállalkozás ez, mert hiszen a vázolt közönségproblémával a vezetőség tisztában van. Tudja, hogy törzsközönségét újra ki kell kialakitania. Még merészebbnek tünik azonban a társaság vállalkozása, ha meggondoljuk, hogy ezt a közönségteremtő munkát éppen tudományos előadássorozattal kezdi meg.

Hiszen, ha az Ady Társaság multjára gondolunk, úgy látjuk, hogy irodalomban csak kevés hozzá hasonló igényü és szinvonalú tömörüléssel kellene versenygenie. Egészen más azonban a helyzet a tudomány népszerüsitése terén: itt hivatásos és hivatalos intézmények kiváló sora végez teljesen kielégitő tevékenységet.

Ezzel a tennyel az uj vezetőségnek is tisztában kellett lennie, — amikor munkatervének nyilvánosságra hozásával kötelezettséget vállalt annak megvalósitására. Ha arra a multra gondolunk, mely a magyar irodalomtörténetben is méltó helyet biztosit a Debreceni Ady Társaságnak, nem hinnők, hogy a tudományos eredmények népszerüsitése most magáért a népszerüsitésért vállalkozott volna. Nem azért, mintha ennek a tevékenységnek nem volna igen tiszteletreméltó helye a kultúra nemes ügyével kapcsolatban. Ellenben a társaság multja mindig azt példázta, hogy tevékenységével mindig az **alkotások** számára akart fórumot teremteni. Ez a törekvés mindig egyik legjellegzetesebb tevékenysége volt. És mert tudjuk, hogy az uj vezetőség éppen a társaság régi hagyományaira akarja épiteni munkáját, fel kell tételeznünk azt, hogy tudományos előadássorozatában is fontosnak tartja az alkotás szempontjait.

A muzsák valóban elhallgatnak a fegyverek zajában — ahogy Szabó Árpád professzor elnöki megnyitójában utalt e latin közmondásra. De a veszélybe sodródott ember és közönség csak akkor juthat igazán végveszedelembe, ha nem látja azt, ami a veszélyek után, vagy azok árán végül is várhat reá. A veszélyzónában nyomasztóan összeszükül a horizont, de utat nem téveszthetnek azok, akik **már itt is** a kipróbált **igazságok** fényjeleit követik — még a közönségsikerről való lemondás árán is.

Jól teszi az Ady Társaság, hogy ma, amikor még valóban veszélyzónában járunk, ezt a nem könnyü sikerrel kecsegtető útat választotta.

Végvári Greckó Sándor képkiállításának sikere

Dr Végvári Greckó Sándor állandóan fokozódó siker jegyében álló kiállását meglátogatta Szilassy László kormánybiztos-főispán, dr Kölcsey Sándor polgármester, Balogh István orsz. gyűlési képviselő, dr Balogh Sándor h. polgármester, főjegyző, kik melegen gratuláltak a kiállító művésznek.

A Déri-múzeum részére a „Hámori tó reggel", a város részére a „Hortobágyi gólyatanya" című nagyobb méretű alkotásokat vásárolták meg.

A kiállítás március 5-én este zárul, azaz ma délután 5 órakor lesz megtartva a képsorsolás.

Számozzák meg a diákokat

Vasárnapi számunkban ilyen címen megjelent panaszos levélre illetékes helyről a következőket közölték velünk:

A diákok „megszámozására" nincs szükség, mert: 1. minden leventeköteles diák el van látva leventeigazolvánnyal. 2. minden közép- és középfokú iskolába járó diáknak van névre szóló u. n. „Értesítő könyvecskéje", amelyet állandóan köteles magával vinni az iskolába. 3. diáksapkájáról minden diák iskolája megállapítható. 4. a vasúton bejáró tanulóknak arcképes bérletjegyük is van, végül 5. szükség esetén a vasúti kalauz igazoltathatja a rendetlenkedő tanulókat.

Igen fontos volna, hogy hasonló esetben pontos névmegjelöléssel, illetékes tanügyi hatóságnál tétessék meg a panasz, mert így a neveletlenül viselkedők a egszigorúbb fenyítésben részesíthetők.

Üzenetek a frontról

Kulyhus Mihály honvéd a K/220. tábori postaszámról megnyugtató üzenetét és szerető csókjait küldi Hajdúdorogra hozzátartozóinak. Sok levelet vár.

Debreceni Lajos szakaszvezető a 6/270. tábori postaszámról megnyugtató üzenetét és szerető csókjait küldi debreceni hozzátartozóinak. Közli, hogy a csomagokat és a leveleket rendben megkapja. A jövő hónapban valószínűleg hazajön és addig is hozzátartozóinak számtalan csókot küld.

debreceni Csokonai színház
IGAZGATÓ BELEZNAY-UNGER ISTVÁN

Március 2, csütörtök: *Az első.* Bérletszünet.

Március 3, péntek: *Az első.* B. bérlet.

Március 4, szombat délután: *Marinka, a táncosnő.* Filléres helyárak.

Március 4, szombat este: *Az első.* Bérletszünet.

Március 5, vasárnap délután 4 *első.*

Március 5, vasárnap este: *Az első.* Bérletszünet.

CSOKONAI
SZINHÁZ
Telefon 25-45. Igazgató B. Unger István
Előadások: d. u. fél 4, este: fél 7-kor

Csütörtökön bérletszünetben és a következő napokon:

Az első

Keresendi Kiss Márton óriási sikerű színműve!

A hortobágyi pusztai színház március 12-én a Csárdában előadja Zilahy Lajos „Süt a nap" életképét

A »Debreczen« beszámolt arról, hogy *a Hortobágyon megvalósul az első pusztai színház.*

Érdeklődésünkre a Hortobágyon folyó próbak felől a következő felvilagosítást kaptuk:

— A próbak egészen előrehaladottak és *eddigi tervek szerint március 12-én lesz a »Süt a nap«* pusztai színházi előadása egyelőre még a tavaszi hűvös időkre tekintettel nem szabadban, *hanem a Hortobágyi Csárdában.* Nagy az izgalom, az érdeklődés úgy a szereplők, mint a közönség körében. Az előadás utolsó simításai most folynak. A darab betanításának és rendezésének egyik lelkes munkása, *Balogh* Mihályné mátai biztos neje... *meg kell azonban emlékeznünk a pusztai színház megvalósításának másik lelkes, kitűnő alkotójáról, Szabó Jánosnéról, a hortobágyi állatorvos hitveséről.* — *Szivet-lelket gyönyörködtető látvány az, ahogy ez a művészhajlamú fiatalasszony, aki Debrecenben elvégezve iskoláit és férjhez menve alig két esztendeje került ki a napsugaras magyar pusztára,* amilyen lelkesedéssel, fáradhatatlan munkával tanítja be a szereplőket. Csodálatos türelemmel foglalkozik velük és megkapó az a hozzáértés művészi készség, finom ízlés, mellyel az előadásra előkészíti a szereplőket. A puszta korlátokhoz nem szokott embereit megnyerte a szép, nemes gondolat és mint a »kezes bárányok« fogadják meg oktató szavait.

— Végig néztem egyik próbát — mondotta munkatársunknak informátorunk — és nyugodt lélekkel állíthatom, hogy *nem a kuriózum az, ami megfogja az embert, hanem az a hamisítatlan természetesség,* mellyel Zilahy mondatai szinte élnek a szereplők ajkán... A hortobágyi puszta fiai közül kikerült Sámson Mihály, maga a magyar öserő, mely a világháború tüzéből is épen került ki... Olyan előadás lesz ez, mely minden kuliszafénytől mentesen az író szavait és alakjait állítja a közönség elé.

Az első pusztai színház — *nemcsak Magyarországon, hanem Európában is* — tehát két lelkes, művészetszerető magyar asszony munkásságából megszületett a Hortobágyon... Az érdeklődés már is felébredt iránta, a napokban értesültünk, hogy a »Süt a nap« előadására fővárosi színházi emberek is leutaznak a Hortobágyra. A kezdet a teljes siker jegyében indult és ebből a biztató kezdetből kiteljesedhet az a monumentális terv, amit a nagy esztéta, Környey István álmodott a végtelen puszta délibábos síkságára.

A félévi bizonyítvány

Irta: Sárközi József.

Egy óra mult pár perccel, mikor a Szent Anna utcán hazafelé tartottam. 1944 év, február 29-ét írták és hírdették a naptárak. Az utca szinte újászületett az iskolából kitóduló gyermeksereg kiáltozásától. Az egyik fánál összebujva tárgyalták az osztályozásokat, hogy tanulni kellett volna. Nehéz sóhajtások közepette. De majd a második félévben.

Pillanatok alatt felfigyeltem. Ma van a félévi bizonyítványosztás, állapitottam meg a különböző arcokról. Az egyik ház előtt, egy gyermek állott. A járókelőknek panaszkodott sirva és kezével három nagyobb tanuló felé mutatott.

Közelébe mentem.

— Gyere, kedves! — bátorítottam a kis magyart és kezemet bizalmasan a vállára tettem. — Miért bántanak ezek a fiúk? — Kérdeztem jóságos hangon.

Fejét felém fordította a gyermek. Nagy, fekete szeméből a könnycseppek arcára gördültek. Tiszta, rózsás kis arca pillanatokra felvidult.

Megfogtam a kezét és elindultunk.

— Tetszik tudni — szólalt meg sírva. — Haragusznak rám, azért akarnak megverni. Ők nagy fiúk, nem birok el velök.

— Hol lakol?

— Pacsirta utcán bácsi.

— Te is kaptál bizonyítványt? — néztem komolyan az arcába.

— Igen — táskáját kinyitotta és kikereste a bizonyítványt. — Óvatosan lapozgatta párnás ujjaival és kezembe tette. Tessék — kérdőn tekintett az arcomra.

— Jó bizonyítvány feleltem később, mikor elolvastam. Csak egy baj van, van öt kettesed, ezt ki kell javítani. Hogy fog örülni az édesapád, mert ez jó bizonyítvány.

Kopottas, fekete kucsmáját megigazította fején és kezével mutogatott felém. Arca halványabbá vált, mikor megszólalt:

— Nekem nincsen édesapám, nyolc hónapja hogy meghalt. — Csak édesanyám várja... biztosan haragudni fog az öt kettesért Mit is fog szólani? De kijavítom én, bácsi!

— Ki is kell javítani, pont a legfontosabb tantárgyakból van kettesed — mondtam meggyőződéssel és a szemébe néztem.

Csendben és hallgatagon bandukoltunk egymás mellett. Megjelent előttem, szemem előtt az örök ideál, az élet mártirja: az anya. Fülembe csengtek a szavak „édesanyám várja a bizonyítványt", hogy bugyantak elő, Zsirossy Árpád II. elemi iskolai tanuló lelkéből, milyen érzékenyen. Árva vagy. Mit érzel te még ebből. Csak egy szó lebeg előtted, de az értelme még hiányos, hogy meghalt édesapád. Édesanyád szeretete, jósága, mint tündér aranyoza be napjaidat. Mit tudsz te még az élet ezer arcáról? — Tiszta vagy. Bőrkabátod rendes, cipőd is jó és nem vagy rongyos. Édesanyád rengeteget fáradozik, éjt-nappallá tesz érted. Te is érzed, hogy jó tanulónak kell lenned.

Alig birok e gondolatoktól megszabadulni, de megpróbálom mielőtt elbúcsúzunk megvigasztalni. A bizonyítvány nagyon jó, hogy az édesanyád nagyon fog örülni. Boldogan tekint arcomra, alig tudunk elválni.

Még utána nézek mielőtt bemennék a kapuajtón. Egyenes tartással halad a Pacsirta utcán. Kezében meg-megmozdul táskája és zömök kis alakja elvegyül az emberek forgatagában.

— **A portugál hegyekben 200 bányászt** a nagy havazás elvágott a külvilágtól és élelmet is alig tudnak részükre küldeni.

APOLLO
filmszínház
Előadások: 3, 5 és 7, vasárnap délelőtt 11 órakor is.
A látszat csal
A M. F. I. új vígjátéka az ötlet, a humor filmje.
Kísérő műsor!
Páger Antal és Németh Romolával
ILI FÉRJET FOG

HUNGARIA
filmszínház
Ma is 5 és 7 órakor
Az élet megy tovább
Főszereplők:
Anjo Taule, Edin Adolphson

A minőség kérdése

Irta: BIBÓ LAJOS.

A férfiú, aki havonta átlag öt-szor kopog az ajtomon, hogy megtiszteljen baráti látogatásával, mint állandó társadalmi jelenség, a századhoz illően, kissé elfajzott. A történelem nem jegyezte föl, melyik őse alapította meg a híres családi dinasztiát, de már az ukapja egyeduralkodóként fogta és főzte a halat a Tisza partján. Az unoka, akiről szólok, idejében elherdálta anyagi és erkölcsi javait és miután így eleget tett hősi hajlamainak, költözött a városba. Amilyen büszke előkelő és követelő volt hajdan, olyan alázatos, szürke és szerény most. Képzelete és igénye 4—10 pengő körül mozog. Esze ágában sincs, hogy szemtelenkedjék. Tudja rengeteg a kollegája, ismeri a kort és finom mértéktartással a viszonyokhoz igazodik. Akárcsak az a másik, aki megveti a koldulást és akkor, amikor értékes fajkutyát lop, hogy illő jutalom reményében talált tárgyként visszaadja a gazdájának, — gyermeteg szélhámosságát a századelő szellemi színvonalán gyakorolja.

Állapitsuk meg hűvösen és tárgyilagosan: az utolsó három évtized alatt elsősorban a minőség romlott meg. A tarhás, aki harminc évvel ennekelőtte is Jaráti pumpolásokból élt, még ezüst fogantyús sétabottal és kesztyűben járt. Kabátja kihajtókájának gombfyukában az évszak jellemző virága pompázott. Barackot nyomott gyermekeid fejére, bőkkal üdvözölte asszonyodat és a társaságbeli férfi önérzetét és méltóságát öltötte magára, amikor úgy, zárójelben, könnyedén, mintha igazán nem tartotta volna fontosnak — mellesleg odavetette, elmélőztatlál feledkezi esedékes havi járandóságáról. Úr volt, gyengéd és tapintatos. Akárcsak oldalági kollégái, akik grófi, államtitkári és huszárkapitányi álarcban vitték el a zágrábi érsek, a hercegprimás és a köpenicki helyőrség tíz- és százszeres.

Tekints barátodra, aki koldusfillérre szállította le a régi hari kegyelját figyeld a kutyatolvajt, aki Strasznoff és Somoskeöy mesterséget folytatja és állapitsd meg a fájdalmas tényt: A minőség az, amely elsősorban megromlott. A szellem, amely valamikor a lendület, stílus és a bátorság jegyében jelentkezett, elposványosodott. A korcs nem származásra, szerepére és eröre utaló vereségére, hanem üres gyomrára hivatkozik, vagy hátulról ereszt golyót gerinceidbe. Nem mintha a követelményeikhez igazodnék és a meglévőhöz akaná szabni módszereit, hanem mert szerves összetételben bomlásnak indult és nincs meg benne a képesség amely az egyéniség előjogain koldul vagy öl. Fogalma sincs róla, hogy a mag a régi: a büntetés tényé ma is ugyanaz, következésképpen vállalnia kellene a drámai összeütközés kockázatát. Barátod és a kutyás szélhámos nem cselekszi azt. Számol a veszéllyel, hogy megtagadod a pengőt vagy a rendőrség teleplezi a becsületes megtalalót játszó csalafintaságot, de nem vállalja a bukás következményeit és nem vágyik a gyözelem babérajra. Ma még nem látod az erdőtől a fát, egyelőre tehát még nem tudhatod, miért silányul ilyen rohamosan a minőség. Nyilván a tükör rossz, helyesebben tökéletes, amelybe egyszer naponta belétekintesz: a technika fejlettségén és nagyszerű fortélyain készült lap szép arcot daliás termetet és sugárzó szellemet mutat.

Ravasz püspök beszéde a munkások előtt

Ravasz László püspök ezer munkás előtt tartott beszédet kedden és kifejtette, hogy amikor veszelyben vagyunk, akkor felfedezzük, hogy egy nemzetséghez tartozunk, melynek *előmenetele a javunk, pusztulása a kárunk.* Annak az országnak van jövője, amelyik a legkemenyebben, a legöntudatosabban dolgozik *Nincs más igazi hatalom, mint a munka.*

Hangoztatta a püspök, hogy az *osztalynélküli társadalmat kell megkeresni, mint a közösség uj alapformáját.* Legyen *»egyosztályú«* a társadalom, ahol a munka nem áll szemben a tőkével. Szociálissa kell átalakitani a társadalom bármely összefoglaló egységét.

Három hét a Radnai havasokban

Dr Farkas Pál nagysikerű előadása

A Magyar Túrista Egyesület debreceni osztálya nagysikerű előadást rendezett tegnap a Déri Múzeum előadótermében, melyet ez alkalomra zsúfolásig megtöltött az érdeklődő közönség.

Jakucs István kollégiumi igazgató, a debreceni osztály ügyvezető elnöke üdvözölte a megjelenteket, majd dr *Farkas* Pál református lelkipásztor, alelnök tartotta meg mindvégig nagy figyelemmel kisért előadását »Három hét a radnai havasokban« cimmel. Vetített képekkel kisért előadásban számolt be a hallgatóságnak a havasok csodálatos világáról. Szavai nyomán megelevenedtek a gyönyörű tájak, havsok, hágók, erdők és utak. A sok faradtsággal, de még több örömmel járó túrisztika élményeit élveztes előadásban tárta a közönség elé. s előadását átmeg átszőtte a humor aranyos szálaival. Az élvezetes, szemléltető előadást gyakran szakította meg a hallgatóság tetszésnyilvánitása, majd az előadás végén melegen ünepelték Farkas Pált.

A **nagysikerű** előadás után *Jakucs* István ügyvezető elnök mondott zárószavakat s egyben bejelentette hogy a legközelebbi túrisztikai előadás március 29-én lesz, amikor a Balatonról fog elhangzani vetítettképes előadás.

METEOR
mozgó
Csütörtökön 5 és 7 órakor utoljára Tino Rossi, Vivian Romance és Mischel Simon csodás zenéjű, izzóan szerelmes, izgalmas filmje:
Nápoly a csókok tüzében
Csak felnőtteknek!

VIGSZINHÁZ
mozgó
Ma 5 és 7 órakor a vidám, szórakoztató francia film
Az első csók
DANIELLE DARRIEUX
a főszerepben.

Mit akar a Kisgazdapárt

Nagy Ferenc kisgazdapárti képviselő a Független Kisgazda és Polgári Párt cegiédi választmányi ülésén beszédet tartott, amelyen többek között ezeket mondotta:

— Törekvésünk leglényegesebb iránya, hogy a magyar föld népét minden más réteggel egyenlő rangú tényezőként állítsuk bele a magyar közéletbe. Természetesen csak úgy lehet biztos és megingathatatlan alapja a népi országnak, ha gazdaságilag erős, ha politikailag súlya lesz, ha emelkedni fog kultúrájában és ha szociális helyzete mindenkivel egyenlő lesz. Ezért vállaltuk az őszinte együttműködést az ipari munkásság szintén demokratikus népi alapon álló pártjával, a szociáldemokrata párttal. Éppen ezért ezt az együttműködést minden körülmények között állni fogjuk és soha sem fogunk okot adni az ipari munkásságnak arra, hogy csalódjon a polgári politikában és a demokratikus polgárságban.

GYERMEKEI RÉSZÉRE
származási okmányairól késszittessen
fotokópiát Kiss Drogériában
DEBRECEN, Csapó-utca 34. sz.

Borozás közben ötven emberélet kioltására elegendő mennyiségű nikotinnal megmérgezte magát egy cipészmester

Megdöbbentő öngyilkosság történt tegnap délután a Dobó-utca 28. szám alatt. **Kiss Gyula cipészmester és kocsmáros, Bujdosó-utca 34. szám alatti lakos hatalmas mennyiségű nikotint borba keverł és megitta.** A mérgezés tünei perceken belül mutatkoztak, a házbeliek mentőkért küldtek, mire azonban a mentők megérkeztek, akkorra az életunt cipészmester meghalt.

Az egész öngyilkossági esetet titokzatos homály veszi körül. Kiss Gyula jó anyagi körülmények közöt élő, kiegyensúlyozott életű ember volt, akinek viselkedésén semmi nem mutatta, hogy végzetes terveket forgat agyában. Tegnap délután felkereste lakásán Mezei Sándor cipészsegédet, aki nyolc esztendeje dolgozik már Kiss Gyulánál és barátságosan elbeszélgetett, majd együttesen elfogyasztottak két liter bort. Mikor a bor már majdnem elfogyott, **Kiss megkérte Mezeit, hogy hozzon még egy liter bort. Az volt a célja, hogy ezalatt segédjét eltávolítsa, míg magát megmérgezi. Mezei el is ment és Kiss Gyula ez alatt az idő alatt a megmaradt borba keverve felhajtotta a nála levő nagy mennyiségű nikotint.**

Mikor Mezei visszaérkezett, csakhamar észrevette, hogy Kiss Gyula rosszul van, majd eszméletlenül össze is esett. A legközelebbi telefonállomásról értesítették a mentőket, akik percek alatt a helyszínre érkeztek, **a borzalmas erejű és nagymennyiségű méreg ekkorra azonban már végzett Kiss Gyulával, akiről az orvosi vizsgálat megállapította, hogy már halott.**

Az öngyilkosságról értesítették a rendőrséget, mely megindította a vizsgálatot. Kiss Gyula iratai között találtak egy búcsúlevelet, melyet családjához intézett. Ebben azonban egyálalán nem utal öngyilkossága okaira.

Azért történt így, mert ezt így akartam! — írja többek között. — **De ez mind nem fontos, fontos csak a jóság. Legyetek jók továbbra is, legyetek jók mindhalálig.**

A rendőrség megindította a vizsgálatot az öngyilkosság okának és körülményeinek teljes tisztázására. A holttestet a törvényszéki boncłani intézetbe szállították, ahol felboncolják.

Súlyos fegyházbüntetésre ítélte a törvényszék a debreceni betörő trió tagjait

A debreceni törvényszék Jónatanácsa most tárgyalta a hírhedt debreceni betörő-trió ügyét, **akik Debrecenben sorozatos betöréses lopásokat követtek el és félév alatt közel ötvenezer pengő értéket zsákmányoltak különböző helyeken.**

Kovács Sándor 22 éves napszámos, Novák Sándor 46 éves műszerész és ifj. Tardi István 23 éves tisztviselő betöréses lopás büntettével vádolva kerültek a törvényszék elé.

Az elsőrendű vádlott, Kovács Sándor a vádirat szerint Kiss Sándor debreceni lakostól kerékpárt lopott, Spóner Jánosné lakására álkulcs segítségével behatolva 1000 pengőt meghaladó érékű ruhaneműt lopott, Fábián Antal Rákóczi-utcai lakos ól három kövér kacsát vitt el, Lápossy Imre debreceni lakostól szintén álkulcsos betörés útján közel tízezer pengő értékű ruhaneműt zsákmányolt. Vádolta az ügyészség még Kovács Sándort azzal is, hogy Sütő Bélát, akivel az egyik kocsmában együtt mulattak, kicsalta a kocsma udvarára, leütötte és kabátját elvitte. Ezeket a betörésket Kovács jószerű egyedül követte el, az álkulcsos betöréskehez a kulcsokat azonban Novák Sándortól kapta, aki szintén tudott a betörésekről.

Tardival közösen törtek be Kálmánczhelyi Erzsébet tűzifakereskedő Miklós-utcai lakására. Itt ekkor már harmadszor kísérelték meg a betörést, mert az első két alkalommal Kálmánczhelyi Erzsébetet otthon találták. Mikor látták, hogy a lakás tulajdonosa otthon van, ugy tettek, mintha tűzifa után érdeklődök volnának. Harmadik esetben sikerült a betörés s ekkor közel 12.000 pengő értékű ruhaneműt, kelengyét szedtek összse. A sikerült betörés után kimentek a konyhába, ott paprikásecsirkét találtak, amit megmelegei ettek maguknak és jóizűen elfogyasztották.

Ez után a betörés után egyik mula óhelyre mentek és ott találták meg a detektívek a két betörőt. A bűncselekményekről tudott s azok egy részében bűntársként közre is működött ifj. Tardi István.

A törvényszék több tanut kihallgatott a főtárgyaláson, majd a perbeszédek elhangzása után üzletszerűleg elkövetett be öréses lopások büntettében mondta ki bűnösnek Kovács Sándort, akit háromévi, bűntársait, Novák Sándort és ifj Tardi István pedig kétkétévi fegyházbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

Ardrágítási ügyeket tárgyalt a debreceni törvényszék Püspökladányban

Mehrer Sámuelné püspökladányi lakos árdrágító visszaéléssel vádolva került a debreceni törvényszék uzsorabírósága elé, mert a vád szerint ruhaneműeket magas áron értékesített.

A bíróság 37 tanut hallgatott ki az ügyben, majd a tanuk vallomása után meghallgatott szakértő kijelentette, hogy Mehrerné egyes ruhadarabokat még a hatóságilag megállapított áron alul is adott. A kir. ügyész ezután, minthogy nem látott fennforogni árdrágító visszaélést, a vádat elejtette és dr Pogány Béla törvényszéki bíró az eljárást megszüntette.

Orgován Zsigmond szerepi lakos 1943 szeptember 23-án a vádirat szerint Püspökladányban hat hízott libát kilogrammonként nyolc pengőjével bocsátott áruba Cincelán Károly püspökladányi lakosnak. A bíróság a tanuk kihallgatása után 150 pengő pénzbüntetésre ítélte Orgovánt.

Kovács László kabai lakos árdrágító visszaélés vétségével vádolva került a debreceni uzsorabíróság elé, mert Kabán 1943 szeptemberében Szendrey Jánosnénak öt mázsa csövestengerit, Boda Imrénének pedig öt mázsa húsz kilogramm csövestengerit adott el mázsánként hetven pengőjével. A tanuk kihallgatása és a perbeszédek elhangzása után dr Pogány Béla törvényszéki bíró Kovácsot hathavi fogházra ítélte.

Cserépkályhák

vagon tételben érkeztek

ifj. Székely Szűcs Sándor

cserépkályhás mesterhez

Csapó-u. 33. (Ipariskola épület) Telefon: 26-70.

Uj tanfolyam kezdődik március elején

a Simai Magdolna és Sipkovics Béláné Slezák Mária

gyorsíró-, gépíró- és szépíróiskolájában Piac-utca 73.

Előkészítés államvizsgára. Vidékieknek vasúti kedvezmény. Telefon: 22-53 szám. — Debreceni tank. kir főig. eng. szám 5548/1943—44.

HIREK

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

MÁRCIUS 2, CSÜTÖRTÖK. Magyar: Megyer. Protestáns: Lujza. Rom. kat: Simplic. p. — Napkelte: 6.39. Napnyugta: 17.47. Holdkelte: 11.02. Holdnyugta: 1.34.

GYÓGYSZERTÁRAK éjjeli szolgálata február 26-án reggel 8-tól március 4-én reggel 8-ig: NA Piac-u. 1. telefon: 27-73. ARANY EGYSZARVU Kossuth-u 8 telefon 24-96. — II. RÁKÓCZI Miklós-u 55. telefon: 23-43 SZTANKAY Szent Anna-u. 64. telefon. 25-58

Huszonnégy év

Huszonnégy évvel ezelőtt, 1920 március 20-án választotta a nemzetgyűlés Horthy Miklóst Magyarország kormányzójává. Ez az aktus új fejezetet nyitott a magyar nemzet történetében és új lapját nyitotta meg a nemzet felemelkedésének. Horthy Miklós nemzetmentő munkássága már akkor kimagasló eredményekkel járt. Mint a nemzeti hadsereg fővezére megszilárditotta az ország belső és külső biztonságát, rendet teremtett, a forradalmi romokat eltávolította és megteremtette az alapját a normalis állami életnek.

Ám meg mindig sok teendő volt akkor hátra. A gúzsbakötött nemzet kiszabadítása, az elszigeteltségből való kjemelkedés, a jogrend megszilárditása és az alkotó munka megindítása.

Horthy Miklós államvezetői bölcsessége izzó magyarsága és mindenekfelett álló tiszta nemzeti érzése a nehéz feladatokon keresztül segítette szeretett népét. A forradalmi hullámverések lecsillapításával a nemzet új életet kezdett. Egy békeszerető nép folytatott, bár erősen megcsonkított területen, de csodálatraméltó újjáépítést és a romokból felemelkedett Magyarország mint a poraiból újjáéledő Phönix.

A békeszerető ország békés eszközökkel küzdött a trianoni igazságtalanság ellen is. Horthy Miklós kormányzó nemzetközi tekintélye, személye iránt külföldön is megnyilvánult nagy tisztelet egyengette az ország útját elvesztett területei visszaszerzéséhen.

Most ismét nehéz időkbe jutottunk. De nagy megnyugvás és bizakodás, hogy oly kezekben van az ország hajójának kormányrúdja, mely kezek már egyszer kivezették az országot a szirtek és halálos zátonyok közül.

Horthy Miklós kormányzásának huszonnégy éve reményt nyujt és biztositék a jövőre is!

Elgázolt a vonat egy hadirokkant cipészsegédet a Kossuth-utcai temető mögött

Súlyos szerencsétlenség történt tegnap este 8 óra 30 perckor a Kossuth-utcai temető háta mögött levő vasúti sínéknél. A nyiregyházi vonat, mely ekkor robogott be a debreceni állomás irányába, elgázolta Pálfi Sándor 49 éves cipészsegédet, 50 százalékos hadirokkantat. **A vonat kerekei leszelték bal felsőkarját és súlyos roncsolt sebeket okoztak egyik lábán és vállán is.**

A szerencsétlenséget nyomban a gázolás után felfedezték a járókelők, akik vértócsában heverve találták Pálfi Sándort. A szerencsétlen ember a súlyos vérveszteségtől nemsokára eszméletét is elvesztette. Telefonon értesítették a mentőket, akik a sebészeti klinikára szállították. Állapota rendkívül súlyos.

A szerencsétlenségről értesítették a rendőrséget és bizottság szállt ki a helyszínre. Mivel Pálfit nem lehetett még kihallgatni súlyos állapota miatt, a gázolás körülményeit nem lehetett teljesen tisztázni. Valószínűleg az esti sötétségben Pálfi későn vette észre a robogó vonatot és mikor megpillantotta, már késő volt.

— **A Tisza István Tudományos Társaság felolvasó ülése.** A debreceni Tisza István Tudományos Társaság március 4-én, szombaton délután fél 6 órakor a Dérimúzeum előadótermében felolvasó ülést tart, amelyen Pap Károly rendes tag Oláh Gáborról és Papp Ferencről emlékezik, Nagybákay Antal levelező tag pedig a debreceni sósokról tart előadást.

— **Munkásfőiskola mai előadásai:** Március 2-án, csütörtökön: 1. Magyar világ, magyar életforma. Előadó: dr Lükő Gábor múzeumőr. Az I. csoportban 6—7 óráig, a II. csoportban fél 8—fél 9 óráig. — 2. A haza földjének megtartásáért vívott hősi küzdelmek (I. rész). Előadó: dr Szondy György tanügyi főtanácsos. Az I. csoportban 7—8 óráig, a II. csoportban 6—7 óráig. — 3. Ujabb stilusú népdalok. Előadó: Horváth Károly ref. leánygimn. tanár. Az I. csoportban 8—fél 9, a II. csoportban 7—fél óráig.

— **A debreceni Baross Szövetség kiküldöttei** vasárnap Nagyváradra az ottani Baross Szövetség zászlóbontó ünnepségére mennek át.

— **A Dóczi-intézeti Volt Iskolatársak Szövetsége** péntekre hirdetett választmányi gyűlését szombat délután 5 órára halasztotta az elnökség.

— **A Vöröskereszt felhívása Debrecen asszonyaihoz és leányaihoz.** A Magyar Vöröskereszt Központ megbízásából a debreceni fiók házi betegápolási tanfolyamot rendez. A központ az az elv vezette, hogy a házi betegápolás elméleti és gyakorlati részét minél szélesebb körben elterjeszthessék. Igy alkalmat kívánnak nyujtani arra, hogy minden családban legyen legalább egy személy, aki ezekkel a kérdésekkel tisztában van és alkalomadtán segítségére siethet hozzátartozóinak. Az új tanfolyam március közepén kezdődik meg. A házi betegápolási tanfolyam elvégzése után hathetes önkéntes ápolónői tanfolyam kezdődik, melyen való részvételre azokat is várja a Vöröskereszt, akik a házi betegápolási tanfolyamot már régebben végezték el. A Vöröskereszt felhívja Debrecen város asszonyait és leányait, hogy a tanfolyamra minél többen jelentkezzenek a Simonffy-utca 1. szám alatt a II. emeleti helyiségben.

* **Házasság.** Dr Bihari László és Miklós Agnes házasságot kötöttek.

* **„Flaktor" szigetelő, lángvédő hatású,** hófehér, kőkeményre száradó bevonat, meszelést is helyettesíti, savaknak és lúgoknak ellentáll, kilogrammonként 106 fillér. Kapható: Krayer és Izsák debreceni fiókjaiban.

* **Uj tanfolyam kezdődik március elején** a Simai Magdolna és Sipkovics Béláné Slezák Mária **gyorsíró-, gépíró- és szépíróiskolájában.** Piac-utca 73. Előkészít és államvizsgára. Vidékieknek vasúti kedvezmény. Telefon: 22-53. Debreceni tank. kir. főig. eng. szám: 5548/1943—44.

* **Uj gyorsírótanfolyam.** gépíró-anfolyam kezdődik márciustól dr Naményiné Szentendrei Olga gyorsíróiskolájában. Batthyány 1 Debreceni tanker. kir. főig. neg. szám: 6475/1942

— **Nyilvános énekórák lesznek márciusban minden héten az iskolánkívüli népművelés keretében az uj Dóczi tornatermében.** Az első óra március 3-án, pénteken, a többi óra minden szombaton délután fél 5-től 6-ig. Tanuljunk igazi népdalt! Énekeljünk együtt! Fáradságunkat enyhíti, gondjainkat elfelejteti a nóta. Belépődíj nincs.

— **A Magyar Evangéliumi Munkásszövetség** március 5-én, vasárnap délután 5 órai kezdettel jótékonycélú szeretetvendégséget rendez a szövetség központi helyiségében (Hatvan-utca 1. I. emelet 38). A tiszta jövedelmet az ohati telekházi szegény iskolás gyermekek felruházására fordítja a MEMSz. Kulcsár Lajos főtitkár fog előadást tartani „A békés keresztyén életközösség előfeltételei" címen és ezenkívül még szórakoztató műsorszámok lesznek.

— **Huszonkilenc év után tért haza a Távol-Keletről** Réti Elemér szamosmenti gazdálkodó, aki 1915-ben ment a harctérre mint huszár. Hadifogságba került, járt Szibériában, átkerült Kínába, majd Japánba, ahol megtanulta a cipészmesterséget és éveken át ott élt.

— **Idegrohamában a kútba ugrott egy fiatal asszony.** A kabai csendőrőrs telefonon jelentette a debreceni kir. ügyészségnek, hogy Sipos Sándorné szül. Bálint Erzsébet 33 éves kabai asszony az udvarukon levő kútba ugrott. Mire felfedezték az öngyilkosságot és megtalálták, halott volt. A megindított nyomozás megállapította, hogy Siposné valószínűleg idegrohamában követte el tettét. Mivel bűncselekmény nem forog fenn, a debreceni kir. ügyészség a temetési engedélyt megadta.

— **Zágrábban közszemlére teszik ki az utolsó Zrinyinek Grácból elszállított hamvait.** Gróf Zrinyi Iván Antal hamvait Zágrábban temetik el.

— **Alkoholtilalom a vasúti szolgálatban** címen tart előadást dr Budaházy-Bruckner Ernő kir. egészségügyi főtanácsos, ny. MÁV üzletigazgatósági főorvos a nyugalmazott MÁV főtisztviselők ma délután fél 6 órakor kezdődő márciusi havi összejövetelen a Pállsöröző különtermében. Időszerűvé teszi ezt a problémát az alkoholizmusnak háborúk idején fokozódó térhódí ása. Az első világháború alatt és után is tapasztalható volt ez. A háború szövetségese az alkoholizmusnak úgy, mint a tuberkulózisnak, amely ellen éppen most folyik nagyarányú küzdelem hazánkban a Tuberkulózis Elleni Országos Szövetség vezetésével.

— **Hirdetmény.** A m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter 148.600—1943. számú rendeletével a fekete (füstös) vadászlőpor árát az alábbiak szerint állapította meg. Belföldi gyártmányú fekete (füstös) vadászlőpornak közvetlen fogyasztó céljára történő eladási ára bádogdobozban csomagolva kilogrammonként: a) 1 kg-os csomagolásban 13. azaz tizenhárom pengő, b) ½ kg-os csomagolásban 14, azaz tizennégy pengő, c) ¼ kg-os csomagolásban 15, azaz tizenöt pengő. Elsőfokú **iparhatóság.**

Gyászrovat

Zámbó Jenő temetése. Többszáz főnyi gyászközönség jelenlétében nagy részvét mellett temették el szerdán délután Zámbó Jenő nyug. törvényszéki irodatisztet. Megjelentek a temetésen nagyszámban az elhunyt pályatársai, a Kerekestelepi Olvasókör tagjai és igen nagyszámban az elhunyt jóbarátai és tisztelői. A ravatal felett Bányai József ref. lelkész mondott emelkedett szellemű, magasszárnyalású imát. Az ima után a koszorúkkal gazdagon megrakott gyászkocsira helyezték a díszes koporsót és a sírhoz kísérték.

Vántsa Endréné Pauló Margit 33 éves korában elhunyt. Temetése pénteken délután ½5 órakor lesz a köztemető II. A) ravatalozó teréből ref. szertartás szerint. Férjén kívül szülei, gyermeke, valamint Pauló István feleségével, Magyar Erzsébettel, testvérei: Lenke, Ádám, Ferenc, István, Károly és kiterjedt rokonsága gyászolják. Lakás: Teleki-u. 18. Dankó temetkezés.

Demjén István majoros 74 éves korában elhunyt. Temetése ma délután 2 órakor lesz a köztemető IV. ravatalozó teréből. Lakás: Haláp 28. Dankó temetkezés.

Lénárt Anikó 2. évében elhunyt. Temetése ma délután 5 órakor lesz a köztemető díszravatalozó teréből. Lakás: Homok-utca 95. Temetését Bartha vállalata végzi.

Özv. Bakó Bálintné Nagy Zsuzsánna élt 77 évet. Temetése pénteken délután 3 órakor lesz a köztemető 3. ravatalozójából. Lakás: Postakert-utca 3. Temetését Bartha vállalata végzi.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, akik drága gyermekünk: vitéz Szabó Pál hadnagy hősi halála alkalmával részint személyesen, részint írásban részvétükkel számunkra a nagy veszteséget és csapást könnyíteni igyekeztek, ezen az úton mondunk köszönetet. Vitéz Szabó Endre ref. lelkész és családja.

Köszönetnyilvánítás. Szeretett jó édesanyánk, nagymamánk, özv. Sallay Jánosné elhunyta alkalmából nyilvánított részvétekért, ravatalára helyezett koszorúkért, csokrokért ezúton mondunk mindenkinek igaz köszönetet. Gyászoló család.

— A fehérszínű lábbeli utalványokat március 15-ig be kell váltani. A böranyaggazdálkodás kormánybiztosa közli: A közellátásügyi miniszter rendelete szerint kiállított fehérszínű lábbeli utalványok beváltási idejét 1944 március 15-ig meghosszabbították. Tehát eddig az időpontig a vásárlóközönség a fehérszínű lábbeli utalványokat azoknál a kereskedőknél, akiknek nevére kiállították, minden akadály nélkül beválthatja. (MTI)

— **Párisban a francia államvasutak** két alkalmazottját megtámadták és elraboltak tőlük kétmillió franknyi összeget.

— Gyászistentisztelet a zsidó templomban. Ma, csütörtökön délután félhat órakor kezdődő istentiszteleten a fütött Kápolnási utcai templomunkban megemlékezünk az elmult évben elhunyt nagyjainkról s vértanuinkról. Rabbiság

KISS GYULA
cipészmester,
36 éves korában elhunyt. Temetése szombaton félnégy órakor lesz a díszravatalozó teremből.
Gyászolják: **felesége, gyermekei, szülei, testvérei, anyósa, sógorai, sógornői, nagynénjei, s nagybátyjai és a kiterjedt rokonság,** valamint **nagyszámú jóbarátai.**
Lakás: Bujdosó-utca 34
Gebauer rendezi.

— Dr **Borsos-Nachtnébel Ödön orvoskari dékán** képviseli a debreceni egyetem tanácsát ma a kolozsvári egyetemen tartandó Hőgyes Endre-emlékünnepélyen. Holnap kormányzógyűrűs avatás lesz a kolozsvári egyetemen. Vitéz Berde Botondot, Berde Károly tanár fiát avatják sub auspiciis Gubernatoris az orvostudományok doktorává. Az avatáson a debreceni egyetem képviseletében dr Jeney Endre jelenik meg.

— A Debreceni Kereskedelmi Alkalmazottak Egyesülete, Kossuth utca 51 szám alatt levő székházában, f. évi március 5-én, vasárnap délután 5 órától „Közművelődési délután"-t tart, melyre az egyesület tagjait és az érdeklődőket tisztelettel meghivja. Előadó: Nagy József kollégiumi polgári iskolai igazgató, az egyesület tb. elnöke. Tárgy: Polgári társadalom megszervezése; a 75 éves polgári iskola és a polgári társadalom jövője.

— **A Magyar Evangéliumi Munkásszövetség** március hó folyamán — később közlendő kezdettel — az iskolánkívüli népművelés keretében házi szabó-varró tanfolyamot rendez tagjai számára. Jelentkezni lehet a szövetség helyi főtitkáránál, Kulcsár Lajosnál Hatvan-utca 1. I. emelet 38. ajtó alatti központi helyiségben. Jelentkezhetnek olyanok is, akik még nem tagok, azonban belépni tartoznak. A tanfolyam hat hétig fog tartani, mely teljesen ingyenes. A MEMSz helyi ügyvezető elnöke, Szilágyi a központi helyiségben délelőtt 9—12-ig és délután 3—5-ig tart hivatalos órát és bárkinek bármily ügyben rendelkezésére áll. A MEMSz helyi főtitkára, Kulcsár Lajos szintén tart hivatalos órát a következő időben: reggel fél 8—fél 9-ig és délután 3—fél 9 óráig. A főtitkár is minden ügyben szíves készséggel áll a hozzáfordulók rendelkezésére.

— Népkerti randevu, melyből bűnügy lett. Zsiros János debreceni lakos feljelentést tett a rendőrségen állítólagos Topa Ágnes-nevű leány ellen, aki a Petőfi-parknak nevezett népkertben, randevu közben kiemelte zsebéből a pénztárcáját, 206 pengő készpénzzel. A károsult elmondotta, hogy a leánnyal az esti órákban ismerkedet meg, amikor a munkaadója megbizásából ment valahova. Nyomban randevut kért tőle és megbeszélték, hogy mintha már tavasz lenne a parkban összetalálkoznak este hét órakor. A leány valóban megérkezett, pontos volt és kedvesen fogadta a fiú vallomásait. Csak később, amikor elváltak, jött rá a fiatalember, hogy ez a kedvesség nem is volt egészen önzetlen, — mert a lánnyal együt eltünt 206 pengője is. A rendőrség a károsult feljelentésére elfogta a lányt, aki sirva vallotta be, hogy valóban elvete a pénzt, azonban nem rossz szándékból. Nem gondolta, hogy anyi pénz van benne, mindössze emléket akart a fiútól, — amiről rágondoljon.

— **Árverési hirdetmény.** A városi népházban (Bocskai-tér) f. év március hó 6-án délelőtt 11 órakor a város tulajdonát képező különféle kiselejtezett berendezési tárgyak, mint lócák, kosarak, stb. fognak elárvereztetni. Érdeklődők jelentkezzenek a fenti időben a népházban földszint balra az 1-es számú szobában.

KÖZGAZDASÁG

A Kereskedelmi és Iparkamara nem véleményezi az egyetemi ifjúság szövetkezeti boltnyitási kérelmét

Beszélgetés több régi kereskedővel, kik szívesen látják a tanuló ifjúságot a kereskedői pályán, de nem tartják megoldásnak a szövetkezeti bolt nyitását az egyetem épületében

A mai világban a kereskedelem egyre több védelemre szorul nemcsak azért, mert igazságtalanul gyakran támadják hanem amiatt is, mert rendszerint létalapjában támadják meg. Éppen a kereskedelemnek kijáró védelem vezette a *Debreceni Kereskedelmi és Iparkamarát*, amikor sürgős s rendkívüli ülésre hivta össze az állandó bizottságát. *Dr Radó Rezső* miniszteri biztos elnöklésével jelen voltak a megbeszélésen: *Kontsek László*, a Kereskedő Társulat elnöke, vitéz dr *Dávid Géza*, a Baross Szövetség elnöke, *Nagybákay Antal* országgyülési képviselő, *Harsányi Pál* bankvezérigazgató, *Galamb Ferenc* ipartestületi elnök, vitéz *Fejér István*, *Kontsek Miklós*, *Krisch Károly*, *Serly Gusztáv*, *Szarukán Sándor*, *Szendrei Sándor*, *Radnai Márton*, a Fűszer-Kereskedők Egyesületének elnöke, *Szilágyi József*, *id. Varjassy Imre*, *Soós András*, *Szabó Gábor* véleményező bizottsági tagok. A Kamara szakértői közül dr *Harsányi Imre* ügyvezető titkár és *Pleskó András* titkár vett részt az ülésen.

A Kamara előadója részletesen ismertette a kérdést: *a Debreceni Egyetemi Ifjúság Fogyasztási Értékesítő és Termelő Szövetkezet, debreceni bejegyzett cégnek, mint a Hangya tagjának üzletalapitási tervét és ezzel kapcsolatban iparigazolvány kiadása iránti kérelmét.* Az iparigazolványt mindenféle árúkra kérték, fűszertől benzinig, zsák- és ponyvától, baromfi- és lőtt vad kosárárúk, fonott bútorok, konfekcionált úri- és női divatárún keresztül a kávémérésig és hideg felvágottakig, fekete kávéig.

Miniszteri rendeletek korlátozzák az új iparigazolványok kiadását és a Kamara csak abban az esetben véleményezheti, ha a közellátás zavartalan lebonyolítása és általában a közgazdasági érdekek szempontjából, vagy egyéb rendkivül méltányolandó körülménynél fogva az új iparos, vagy kereskedő bekapcsolása kivánatos. Ha a hatóság kiadná az új iparigazolvány, a Kamara köteles megfeliebbezni a határozatot.

Hangoztatta a Kamara előadója, hogy Debrecenben *11.653 kereskedő és iparos a fogyasztóközönség minden szükségletét képes kielégiteni.* A kért iparigazolvány kiadására tehát nincs szükség és rendkivül méltányolandó körülmények sem indokolják a kiadását, annál kevésbbé, mert itt már van öt Hangya-fiók és a Hangyához tartozó két Közti tisztviselők üzlet.

A véleményező bizottság minden tagja hozzászólt és elutasító álláspontot foglalt el minek folytán a bizottság határozata az, hogy a Kamara az új iparigazolványt kiadni nem javasolja.

Mit mondanak a kereskedők

A kérdés elsősorban a kereskedőket érinti, ezért néhány kereskedőt kérdeztünk meg, mit szólnak ahhoz, hogy az ifjúság ilyen formában óhajt a kereskedelmi pályával megismerkedni. A következő válaszokat kaptuk:

KONTSEK LÁSZLÓ

Kontsek László, a Kereskedő Társulat elnöke ezeket mondotta:

— A Kormányzó Ur szolnoki beszédében azt mondta, a magyar kereskedelmet meg kell teremteni és felhivta az értelmiséget, hogy igyekezzék gazdasági pályákon elhelyezkedni. *Ezt a szózatot mi a gyakorlati életben kivánjuk érvényesiteni* és olyan önálló, a saját felelősségükben élő és szereplő embereket kivánunk a kereskedelem szolgálatába állítani, kik a helyüket tényleg képesek megállani. Természetesen mint önálló kereskedő, nem vonom ide a szövetkezeteket, sőt aggodalommal láttam a közelmult harcai során azt a hihetetlen nagy térhódítást, amelyet a szövetkezetek különféle állami támogatásokkal és egyebekkel elértek.

— Nagyon jól esett, hogy a kamarai közös szakosztályi ülésen teljes egyhangúsággal minden iparos és kereskedő egy véleményen volt és senki sem akadt, aki az egyetemi ifjúság szárnypróbálgatása mellett egy szót is szólt volna, mindenki megegyezett abban, hogy az egyetemi ifjúságnak egy kötelessége van, az hogy tanuljon. Ha emellett van fölösleges idejük és gyakorlati pályán kivánnak elhelyezkedni, még pedig a kereskedelemben, ehhez is meg kell szerezzék azokat az ismereteket, melyek az üzlet viteléhez szükségesek. *Minden kereskedő és iparos örömmel látja az egyetemi ifjúságot a saját üzletében és még fizetést is ad neki, ha a szakmát kiakarja tanulni.*

— Az egyetemi ifjúság elhatározásán nem csodálkozom, mert Wünscher Frigyes nemcsak a Hangya vezérigazgatója, de még egyetemi magántanár is, akit a debreceni egyetem habilitált és itt rendszeresen előadásokat tart. Természetes, hogy elsőrendű ember lévén, hallgatóságát magával tudja ragadni. Az éremnek azonban a másik oldalát is meg kell vizsgálni a gyakorlatban. — Debrecenben újabb Hangyafiók nyitására nincs szükség. *A Kereskedő Társulat egyébként is állandóan azon az állásponton volt, hogy a fronton küzdő kereskedőknek hazatérésük utáni időre biztositani kell itthon a megfelelő gazdasági területet, hogy családjukat eltarthassák és gyermekeiket neveltethessék.*

BENYÁTS I MIL

Debrecen egyik legrégibb kereskedője, Benyáts Emil így nyilatkozott:

— A kereskedő a szövetkezeti terjeszkedésnek nem hive, különösen amikor átállításról van szó és arról, hogy a keresztyén ifjúság veszi át a kereskedelmet. *Sajnos ma még nem látjuk az ifjúságot a kereskedői pályán.* A Hangya és általában a szövetkezet nem tud kereskedőt nevelni, *kereskedőt, csak kereskdő nevelhet, mint ahogy orvost csak orvos és jogászt csak jogász nevelhet.*

— Csodálkozom azon, hogy a magyar társadalom még mindig olyan averzióval viseltetik a kereskedelem iránt és az intelligens gyermekeket nem küldik kereskedő pályára. Azokat, akik konjunktúrális alapon jöttek az utóbbi időben erre a pályára, nem tartom kereskedőnek, csak akik régen készültek kereskedőknek. Ami az egyetemi ifjakat illeti, csak a jogászokból lehetne kereskedő, vagy a gazdászokból az orvosokból nem. Életem jó részét leéltem és tárgyilagosan nézem a dolgot, azt tartom, hogy ezzel a felfogással amely az ifjúság körében ma uralkodik, a mai egyetemi ifjúságból nem kerülnek ki kereskedők. — *Nálam is volt hét érettségizett fiatalember, de mindegyik hivatalnoknak ment.* Az a baj, hogy az intelligens ifjakat, ha kereskedők maradnak, a többiek lenézik. *Magam is két fiamat úgy tudtam megtartani a kereskedői pályán, ahogy édesapám engem tartott meg: az érettségi után azonnal külföldre kellett mennünk és ott azt tapasztaltuk, hogy a kereskedő és iparos is inteligens ember, nagyrabecsült társadalmi osztály éppen amiatt mert ott az intelligencia bekapcsolódik a közgazdasági életbe. Apám és én összesen 80 évet töltöttünk a kereskedői pályán* és mindig hirdettük, hogy engedjék az intelligens ifjakat kereskedőnek. Sajnos, a mai idő nem a tisztességes kereskedőknek kedvez és éppen most nehéz az ifjakat ide csalogatni.

VITÉZ DR DÁVID GÉZA

Vitez dr *Dávid* Géza, a Baross Szövetség elnöke ezeket mondta:

— *A tudomány komoly, szép templomában furcsán nézne ki egy vegyeskereskedés.* Ha az ifjúság büfféjéről gondoskodnak, ez rendben van, de hogy ott kerti *bútoroktól kezdve takarmányig* mindenfele üzletet nyissanak és a létező minden fajta ipart gyarkoroljanak, legalább *500 féle cikket* árusitsanak, ilyet sehol a világ egyetlen egyetemén nem lehet megengedni. Az ifjúság különböző alapokat akar létesiteni a haszonból. Mert ma az a felfogás, hogy aki boltot nyit, azon sokat lehet keresni. Nem lehetne meg akadályozni, hogy a Központi Egyetemre bárki vásárolni járjon. Zsibvásár lenne belőle. Nem az ifjúság ellátásáról van szó, mert hiszen szüleik gondoskodnak róluk, hanem csak idegenekről. *Lehetetlen, hogy az ifjúság szövetkezti alapon versenyt támasszon annak a kereskedelemnek*, amelynek áldozatkészségéből épült fel az egyetem, amelyért még ma is áldozatokat hoz. Az új szövetkezeti bolt határozottan kárára volna a legális kereskedelemnek és útját vágná azoknak az aspirációknak és ambicióknak, hogy az Egyetem *környékén fürdővárost letesitsünk, szállodákkal, üzletekkel, cukrászdákkal.* Ha az egyetem ingyen helyiséggel, fütéssel és világitással üzletet csinál, ez olyan konkurrenciát jelent, hogy miatta egyetlen kereskedő sem fog letelepülni a környéken. Az egyetemi ifjúság tanulása négy hónapon keresztül szünetel, tehát nem az ő kedvükért akarják az üzletet megcsinálni. Az étkezéshez és uzsonnázáshoz ott a Menza és a kapus, akinek megfelelő engedélye erre megvan. *Ha az ifjúság képezni akarja magát, régi patinás cégek rendelkezésre állnak, örömmel fogadják őket boltjaikban, akár egy hónapra is, hogy elsajátitsák a tudnivalókat és igy az ifjak még tisztességes jövedelemhez is jutnak.* Nálam is három olyan ifjú van, kik közül egy egyetemi hallgató és szép fizetést kapnak tőlem.

Mit kell tudni a számolólap-illeték lerovásáról

Varga kamarai titkár tájékoztatója a cukrászszakosztályban.

Az Iparkamara megkezdte az iparosok felvilágositását a **számolólap-illeték lerovása körül.** Tegnap este **Hartl János** elnöklésével a cukrász-szakosztály ülést tartott, amelyen megjelent dr **Varga Lajos** kamarai titkár, aki adó- és illeték ügyekben kiváló szakértő. Nagyon értékes előadásban ismertette a rendeletet s a végrehajtási utasítást. Hangoztatta, hogy a Kamara minden szakosztálytól és az egyes kereskedelmi szakmáktól összegyüjti az észrevételeket, ezt terjedelmes iratba foglalja és a Kamara vezetősége személyesen viszi fel a pénzügyminiszterhez, hogy a lehetőségek határán belül segítsenek.

Számolólapot kell kiállitani akkor is, ha a vevő minden anyagot hoz a cukrászhoz és csak a munkát kapja tőle. Magánember **megtakarított cukorjából készített cukorka munkadija után illeték rovandó le.** Ha a megrendelő lakásán, vagy üzletében készit a cukrász tortát, vagy, sütéményt ki kell állitani a számolólapot. Továbbárusitók részére történő eladásánál nincs szükség számolólapra. **Semiféle mozgóárusnak nem kell számolólapot kiállitani. Szinházi mozi- és sport büffékben kötelező a számolólap-kiállitás.**

Nagyon fontos az illeték helyes kiszámitása. 100 pengőig történő vásárlásnál nincs baj az illeték kiszámitása körül, de 101 pengős vásárlásnál már az illetéket 50 pengönként 5 pengőjével kell számitani és a vevőtől beszedni, tehát 101 pengő után az illeték 15 pengő, 160 pengő után 20 P.

Az első súlyos jövedéki kihágás büntetés után elvonják a kincstári jogositványt, ha három éven belül kétszer szabnak ki ilyen büntetést, az iparigazolványt is bevonják és 200 pengőre megbüntetik.

Ha alkalmazottat büntetnek meg ilyen ügy miatt, a munkaadó azonnal elbocsájthatja, mert ha ugyanaz az alkalmazott kétszer szenved el büntetést, a tulajdonostól elvonják az iparigazolványt. A munkaadó felelőssége az alkalmazottakért azonban csak ott következik be, amikor a pénzügyi hatóság **irásban értesiti, hogy az alkalmazottat megbüntette.** Súlyos jövedéki kihágást csak szándékosan lehet elkövetni. Hiába mond le valaki az önvédelmi jogáról és fizeti ki — mint régen szokásban volt — az

illetékbirságot, még ha nem is indít a pénzügyi hatóság eljárást, abban az esetben is az iparjogosítványt a második ilyen eset után meg kell vonni.

Az Iparkamara tisztázta a pénzügyigazgatóságnál, hogy az **állami számolólapok tömbjének csonkját március 15-től nem kell megőrizni. Kizárólag számolólap bélyeget szabad használni, ezt tintával, tintafrónnal, vagy nem mosható dátumbélyegzővel átírni, lyukasztással, vagy beszakítással érvényteleníteni.** Ha számlát állítanak ki olyan árúról, amely számolólap-illeték alá esik, akkor a számlára kell leróni a számolólap-illetéket, de külön számoló lapot ilyen esetben nem kell kiállítani, azonban ebben az esetben számlabélyeget nem kell felragasztani. Ha számlamásolatot is állítanak ki, a másolatra már csak a számlamásolati bélyeget kell leróni.

Vásárlási könyvben a napi összegek után kell leróni az illetéket, tehát nem a hónap végén az egész összeg után.

Dr **Varga Lajos** titkár végül hangoztatta, hogy az összegyüjtött kifogásokat és panaszokat a jövő héten kedden a miniszter elé terjesztik. **Vajthó Lajos** pénzügyigazgató a legnagyobb jóindulattal kezeli a kérdést és ő maga áttanulmányozza a Kamara által kiadandó tájékozatást. Hétfőn, vagy kedden a pénzügyigazgató tájékoztatni fogja a szakmák vezetőit a rendeletről.

A szakosztály nevében **Hartl** János elnök mondott meleghangú köszönetet a részletes és igen hasznos előadásért.

Néhány jó tanács a gyümölcsfák helyes metszésére

A debreceni városi kertészet az utóbbi évtizedben nagy erőfeszítéseket tett — a közönség kivételesen szép áldozatkészsége folytán fenntartott mintagyümölcsös létesítése óta —, hogy mennél többen ültessenek gyümölcsfákat és helyesen kezeljék azokat. Most, hogy itt lesz közelesen az ideje a gyümölcsfákkal való tavaszi foglalkozásnak, néhány célszerű tanácsot közlünk szakemberől a metszéssel kapcsolatban.

Sokan a fakorona metszését elenzik, mert „akkor később terem". Ez igaz, később, de állandóbban és szebb gyümölcsöt hoz, tehát érdemes — **saját anyagi érdekből — kivárni az első éveket.** A metszetlenül hagyott fa növése már a 2—3-ik évben megszünik a törzs hosszában és csak a termő részek nőnek. Ha a 2—3 éves fa már terem, **minden építőanyag a gyümölcsbe megy, a törzs és korona nem fejlődik, sőt megáll.** A rötvörös héj mint páncél a fára szorul, ráncos, cserzett lesz, mint a vén ember bőre. **A fiatal fából koravén lett.**

A helyes koronametszés új, erős növekedésre ösztönzi a fát. A növekedése feltünővé válik, de a termési ideje kitolódik. Ha azonban elérte a szükséges fejlettséget és többé nem metszik vissza, hamar beáll a termés. **Most már metszetlenül is erősen fejlődik magában tovább. Az elvesztett terméstis behozza bővebb és egészségesebb gyümölccsel. Sokkal értékesebb az a fa, mely 5—6 éves korában tekintélyes koronával bír,** mintha korán termett, **de fejlődésében** visszamaradt.

A jó koronának tökéletes és zárt egységet kell alkotnia, tehát a metszést így végezzük. A mindenfelől egyformán, szépen nőtt koronának nem árt a szél, a fa egyensúlyban van, ellenáll a viharnak is. **Az ágakat illetőleg is egyensúlyban kell lennie a koronának. Ha a fát meghagyjuk, egyik-másik ága a többi rovására erősebben nő, magához ragadja a tápanyagot, a többi ágak valósággal éheznek. Néha több ilyen „önző" ág is akad, villás elágazást kapunk, ami azért hátrányos, mert saját súlyuk vagy a szél később széthasítja őket. Körtefáknál lehet gyakran megfigyelni egyes ágak túlnövekedési hajlamát.** Itt az egyensúly gyakran megbomlik, **villás elágazást sok körtefán lehet látni.** Az almafáknál ennek az ellenkezője következik be. A sudárszerű növekedés gyakran csökken, **a vezérág elkorcsosul, lapos, sűrű korona keletkezik. A korona céltudatos alakításával a hibák elkerülhetők, a gyakorlott szem hamar észreveszi és helyes beavatkozással a fiatal éveiben orvosolja a bajt. Az arányos korona világos, szőllős lesz, minden része egyenletesen táplálkozik és terem.**

A helyesen nevelt fa ágrendszere erős lesz. Minden fa teteje a legerősebben igyekszik nőni, az oldalágak elmaradnak, ha magukra hagyjuk őket. **A főágat tehát gyengíteni, az oldalágakat erősíteni kell.** A metszetlenül hagyott fa elsűrűsödik, az ágak belső részei felkopaszodnak, mert sötétben állanak, a leveles hajtásuk csökken és ezzel együtt az asszimiláló felület is. **Emiatt csökken a termékenység.** A vázágak erősödésére ügyeljünk, mert különben a termés lehúzza azokat. Visszametszéssel lehet jó erőt adni a tartó ágaknak.

A koronának világosnak, szellősnek kell lennie, mert a sötét, sűrű fa gyengébben táplált, nem lehet olyan termékeny, mint a helyesen alakított fa. **A sűrű koronában a gyümölcs lazahúsú, gyakran deformált, beteg, vékonyhéjú és így nem eltartható. A ritka koronában a tartóágak a tövüktől a hegyükig értékes termőnyársakkal és egészséges gyümölccsel vannak tele, rendszeresen és egészséges gyümölcsöt teremnek.**

A koronák a fa fajtája szerint különböző alakúak. Az ananászranet almafa koronája gömbalakú, sok körtefa hengerlakú koronával bír: Calpp kedveltje, téli esperes, trapézalakú a a boppardi korai cseresznye, gualakú az Entz rozmarin, a téli aranyparmen, elipszisalakú a kanadai ranet. Az a fontos, hogy mineln gyümölcsfában a geometriai formában kell helyes beavatkozással nevelni, amelyben természeténél fogva is fejlődne.

Még az a nagy előnye is megvan a helyesen nevelt rakoronának, hogy **az okosan nevelt fát sokkal szebben és eredményesebben lehet átoltani.** Most, amikor a fát ültetjük, már meg kell kezdeni az alakítást és a szükséges élelkorig céltudatosan folytatni. Megesik, hogy a véletlen vagy a fajta természetében rejlő hibák miatt deformálódás jelentkezik, még ezt is kellő időben és helyes beavatkozással kiküszöbölhetjük és szép, jó termő fát nevelhetünk.

A gyümölcsfaültetőknek akár a városi kertészet mintagyümölcsöse, akár a Gyümölcstermelők Egyesületének szakemberei szívesen adnak részletesebb felvilágosításokat.

Könyvkötő-segédeket,

könyvkötő munkásnőket és könyvkötő tanulóleányokat azonnali belépésre keresünk

VÁROSI NYOMDA

Böszörményi-út 6. szám.

Azonnal elszállíthatók az igényelt minőségi zab vetőmagvak

Mindazok, akik az elmult hetekben egyesületünk útján minőségi zab vetőmagot igényeltek és a terítési ár befizetése után szállítási utalványt nyertek, az általuk igényelt és részükre kiutalt zab vetőmagot azonnal szállítsák el a leraktározási helyéről a Pesti-utcai Alföldi Közraktárból A nyert utalványt feltétlenül mindenki vigye magával, mert a nélkül a zab vetőmagot a raktár nem adhatja ki.

Debreceni Gazdasági Egyesület.

Hirdetmény

Az 1927:XXV. tc. *(az apaállatok kötelező vizsgálata)* végrehajtása tárgyában kiadott 33.000—1928. F. M. számú rendelet értelmében a *köztenyesztésre szánt apaállatokat egészségi és tenyésztési szempontból évenként hatóságilag meg kell vizsgálni.*

A vizsgálatokat az alábbi helyeken és időben tartja meg az apaállatvizsgáló bizottság.

1. Március hó 3-án, pénteken 8—10 óráig terjedő időben a Sámsoni-úti csordaföldnél.

2. Március hó 4-én, szombaton 8—12 óráig terjedő időben a Baromvásártéren.

3. Március hó 6-án, hétfőn:
a) a nagycserei fedeztető állomás előtt 8—10 óráig,
b) a halápi csárda előtt 11—13 óráig terjedő időben.

4. Március hó 8-án, szerdán 8—12 óráig terjedő időben a Szoboszlói országúton az ú. n. Karacs fele kovácsmühely előtti téren

5. Március hó 10-én, pénteken 8—12 óráig terjedő időben a Szoboszlói-úton levő külső útkaparóháznál.

6. Március hó 13-án, hétfőn:
a) a látóképi csárdánál 8—9 óráig.
b) a kadarcsi csárdánál fél 10—fél 11 óráig,
c) a Hertobágyon a mátai biztosi hivatalnál 11—14 óráig terjedő időben

7. Március hó 16-án, csütörtökön 8—12 óráig terjedő időben a Szováti útfélen levő ú. n. Vecsey féle földnél.

8. Március hó 17-én, pénteken 8—12 óráig terjedő időben a Bánki erdőhivatalnál.

Felhívja a hatóság az állattulajdonosokat, hogy a köztenyésztésre szánt és vizsgálatra bejelentett apaállataikat a tartási helyhez legközelebb eső vizsgálati helyre vezessék elő és az apaállat származási okmányát vigyék magukkal. — *Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága.*

SPORT

A DVSC felkerülhet a hetedik helyre, ha legyőzi az Ujvidéket

A DVSC csapatát felvillanyozta a Budapesten a Gamma ellen elért szép siker, mely az első forduló hősévé avatta a debreceni csapatot. A jó rajt önbizalmat adott a fiatal játékosoknak is, — akik a héten erősen készülnek az Ujvidék ellen. Füti a DVSC-t a visszavágás vágya is az összel az UAC-tól elszenvedett nagy gólarányú vereségért.

A debreceni csapatban aligha lesz változás, legfeljebb arról lehet szó, hogy Sidlik helyett kap a támadósor egyik posztján. Valószínű azonban, hogy együtt marad a Gamma elleni győztes gárda.

Az Ujvidéki AC csapata először szerepel Debrecenben. Keménykötésü, kitünő játékosokból áll a délvidéki csapat, legjobbjai: Rab, akt az összel a DVSC akart megszerezni, Márlás, Pálffy, Bolgár és Welker. A DVSC-nek nem lesz könnyű dolga, a gyors keményen játszó, gólratörő csapat ellen. Pedig ha ezt a mérkőzést is megnyeri a hetedik helyre felkerülhet.

Uj összeállítású csapattal indul az országos bajnokság döntőjébe a DVSC birkozógárdája

A DVSC birkozógárdája négy remek győzelemmel verekedte be magát az országos birkozó csapatbajnokság döntőjébe. A W. MTK, MÁV Előre, Győri ETO és Ceglédi MOVE legyőzése után most az elsőségért küzdenek a debreceni fiúk a Budapesti VSC ellen. Reális számítás szerint a DVSCnek eddig mutatott formája alapján meg kell nyernie a mérkőzést és ezzel a magyar bajnokságot. A BVSC-ben mindössze két olyan versenyző van, akinek győzelme biztosra vehető a debreceniekkel szemben: Bóbis és Szőke. A többi súlycsoportban mindenütt van keresnivalója a debreceni gárdának és ha teljes szívvel, lelkesedéssel feküsznek bele a küzdelembe, meg is nyerik azt.

A DVSC új összeállításban indul a BVSC elleni küzdelembe. Előreláthatólag Tasnády, Sipos, Mihályffy, Juhász, Némethi Gedeon és Tarányi lesznek a döntő résztvevői.

Véleményünk szerint a küzdelmet Tarányi győzelmével 4:3 arányban a debreceni csapat javára dönti el.

Nagy kétkapus edzéssel készült a DVSC

A DVSC csapata tegnap délután a Donánygyári pályan tartotta kétkapus edzését, melyen a megjelent játékosok a következő két csapatra oszolva játszottak: *A csapat:* Nagy, Szabó, B. Nagy, Ille, Béres, Zilahy, Szilégyi, Anocskai, Dobes. *B. csapat:* Keskeny, Kádas, Pocsai, Orosz, Sidlik, Lukács és Osztroveczky.

Erős, változatos iramú játék alakult ki, melyen Orosz csapata 8:5 arányban győzött. A gólokon Sidlik, Lukács, Osztroveczky és Tisza osztoztak. A másik csapat góljai közül Szilágyi 2, Dobes, Anocskai és Ille 1—1-et rúgott.

A DVSC vasárnap az Ujvidék ellen változatlanul a »budapesti győztes« együttessel lép pályára csupán *egy változás lehet a csapatban, mégpedig a jobbhátvéd helyén ahol Csokai helyett valószínűleg Szabó fog játszani.* Ebben az esetben a csatársorban Tisza is helyet kap.

DVSC-Kolozsvári Máv. ökölvívó mérkőzés lesz vasárnap a Sport-csarnokban

A vasárnapi DVSC—Ujvidék mérkőzés után 5 órai kezdettel a DVSC Sportcsarnokában a debreceni vasutasok ökölvívó csapata a kolozsvári MÁV ökölvívó csapatát látja vendégül.

A mérkőzés nagy és izgalmas küzdelmet igér annál is inkább, mert az összel Kolozsvárott 8:8 arányban eldöntetlenül végzett a két csapat s a vasárnapi találkozón a DVSC szeretné bebizonyítani, hogy jobb ellenfelénél. A debreceniek csapatában Malmos, Szücs Veres, Darai, Vécsei Daróczy, Eperjessy vagy Szabadszállási és Nagy Imre szerepel, míg a K MÁV együttese Káli, Kiss, Ambrus Faragó, Csupor, Csiki, Varga és Székely összeállításban lép szorítóba.

Debreceni levente birkozók sikeres szereplése Hajdúböszörményben

Nagyszámú érdeklődő közönség előtt zajlott le a napokban Hajdúböszörményben az a levente birkozó verseny, melyen a debrecenieken kívül a hajdúböszörményi szolnoki, karcagi és mezőtúri birkozók vettek részt.

Debrecenből Baranyai József, a MBSz keletmagyarországi kerületének előadója, mint levente főoktató vitte a városi LE birkozóit Hajdúböszörménybe, míg a MÁV leventéket Antal Imre vezette.

Baranyi József kerületi előadó a szövetség nevében a verseny előtt beszédet intézett a közönséghez és a versenyzőkhöz Szolott a birkózás nemzetnevelő céljairól s kifejtette, hogy *nemcsak lélekben, hanem testben is erősnek kell lennie a nemzetnek. Ezt a célt szolgálja a mai verseny is.*

A szép beszéd után kezdetét vette a verseny, melyen a debreceni leventék kiválóan szerepeltk. Részletes eredmények:

Légsúly: 1. Elek Sándor Debrecen városi LE, 2. Ivanov István Debrecen városi LE. *Pehelysúly:* 1. Ivanov Károly, 2. Bende Sándor. *Könnyűsúlyban:* 1. Paskuly István Debrecen MÁV LE. 2. Nagy Zoltán Debrecen MÁV LE. 3 Tóth Ferenc Debrecn MÁV LE. *Kisközépsúlyban:* 1. Nagy Sándor Debrecen MÁV LE. — *Nagyközépsúlyban:* 3. Domokos László Debrecen MÁV LE. *Félnehézsúlyban:* 1. Nagy József Debrecen MÁV LE. 2. Nagy II. József Debrecen városi LE. 3. Kovács Zoltán Debrecen városi LE.

A jólsikerült verseny végeztével Hajdúböszörmény leventeparancsnoka osztotta ki a szebbnél szebb díjakat a versenyzőknek. A debreceni leventék előkészítéséért *Baranyai* Józsefet és *Antal* Imrét illeti a dicséret.

A mezőny legjobbja Szabó Bandi, a DVSC veterán, csupaszív játékosa volt a Gamma—DVSC mérkőzésen, a fővárosi sajtó meg állapítása szerint. Szabó előkelő társaságba került a mezőny legjobbjai gárdájában, mert a többi mérkőzéseken Zsengellér, Perényi Sárosi III., Bozsik, Bonyhádi, a salgótarjáni Kiss és a Vasas Pósája voltak a kiemelkedő játékosok.

*

A következő osztályzatokat kapták a debreceni játékosok a vasárnapi mérkőzés alapján: Nagy I., 2. Csokonai 2, B. Nagy 2 Zilahy 3, Nagy II. 2. Kádas 3 Szabó 1. Lukács 3, Szilágyi 2. Anocskai 3. Dobes 2.

*

Valószínűleg mégis megvalósul a magyar—svájci válogatott labdarugómérkőzés. A svájciak táviratban kérték, hogy március hó 26-án, a magyar csapat utazzon Svájcba és ebben az esetben április 23-án ők játszanak Budapesten. Ha a magyar szövetség elfogadja ezt az ajánlatot, hajlandók ők letenni a 15 ezer svájci frank biztosítékot.

APRÓHIRDETÉSEK

MAGÁNNYOMOZÓ

JÁNOSSY magánnyomozó. — bizalmasan nyomoz és megfigyel, Virág utca 21 telefon: 23-78 sz. 54—857 5 9.

GALOCSY a legrégibb magánnyomozó megfigyelései, nyomozásai diszkrétek, eredményesek Zöldfa utca 3 szám telefon: 28-72 54—72 3. 4.

KOSZTOLÁNCZY magánnyomozó. Bizalmasan megfigyel, nyomoz, Lorántffy utca 19. 54—869 3. 30

LEVELEZÉS (51)

KAPU jeligére levél van a kiadóban. 51—950

VALTÓPÉNZ 10 és 20 filléres, tekercsekben a kiadóhivatal pénztárában ujra kapható 51—466

ALKALMAZÁST NYER FÉRFI VEGYES

NAPSZÁMOSOKAT azonali belépésre keresünk. Városi nyomda. — Böszörményi út 6. 2—894

KOCSIS szikvizüzembe állandó alkalmazásra felvétetik. Szappanos utca 18 szám 2—365

GAZDASÁGI ÁLLÁS FÉRFI (26)

KOMENCIÓS gazdasági cselédet keresek Debrecen alatti tanyára, nagy családút. Jelentkezni: csak kedden 11—2 óráig a DEBRECZEN kiadóhivatalában 26—1713 vv.

SZABADMAJOROST keresek a város közelében levő tanyára Kishegyesi út 34. 26—907

ISPÁNI állást vállalnék azonalra, vagy április hó elsejére. Cím a kiadóban 26—965

Feles dinnye és bolgárkertészt keresek Rákóczi utca 15. sz. 26—15

GAZDASÁGI komenciós kocsist felveszek, kinek felesége házmesterséget vállal. Lakás a városon, Rákóczi utca 15. 26—14

IPARI FÉRFI (33)

URISZABÓSÁGBA elsőrendű nagymunkások állandó munkára felvétetnek, Fuhrmann, Péterfia utca 21. 33—315

JÓMUNKÁS fodrászsegédet magas fizetéssel keres Soltész István Nap utca 27. 33—305

EGY elsőrendű férfiszabó nagymunkás március 15-ére állást változtatna szabni is tud. Cime: Király Miklós, Péterfia 21. 33—341

FÉRFI szabósághoz erős kézimunkás felvétetik — Gregor, püspöki palota. 33—36

KÉZIMUNKÁS férfit, vagy nőt állandó munkára felveszek, úriszabóságba, Varga utca 27. 33—35

EGY fodrászsegéd felvétetik Szent Anna utca 14 33—31

MAGYAR és német szabósegédek állandó munkára felvétetnek, Oboczki, Baranyi utca 12. 33—40

FIATAL péksegéd felvétetik, Szipál müterem, Debrecen, Piac utca 44. 33—373

KIFUTÓ FIÚ (49)

ÜGYES kifutó fiú vagy leány felvétetik, Miklós utca 10. 49—915

KIFUTÓ felvétetik Beck sütöde, Csokonai utca 33 49—987

ALKALMAZÁST KERES FÉRFI (1)

FIATAL sofőr állást keres, inkább vidékre Kezdő jelige. 1—953

KIFUTÓFIÚT felveszek Cserép látszerész, Piac utca 24. 49—18

KIFUTÓFIÚT megbízhatót kerékpározni tudót felveszek. Hírlapiroda, Hunyadi utca 28. 49—16

ALKALMAZÁST NYER NŐ VEGYES (4)

MUNKÁSNŐKET jó kereseti lehetőséggel felvesz a Debreceni Mükögyár, Fürdő utca 2 4—694

KÖZPONTI egyetemre takarítónők azonnal felvétetnek. Jelentkezni lehet ugyanott. 4—984

IRODAI NŐ (34)

GYORS- és gépírónőt megfelelő irodai gyakorlattal mielőbbi belépésre felveszünk, Szőke ügynökség, Kossuth utca. 34—359

KEZDŐ irodakisasszonyt felveszek, Hírlapiroda, Hunyadi utca 28. 34—17

IPARI NŐ (35)

MUNKÁSLÁNYOKAT állandó munkára felveszek, Oboczki, Baranyi utca 12 35—39

JÓMUNKÁS női fodrászt felvesz Polgár, — Gambrinus átjáró. 35—809

HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTT MINDENES (30)

BENTLAKÓ mindenest azonali belépésre keresek, Széchenyi utca és Külsővásár-tér sarok. 30—309

MINDENES leányt felveszek, azonalra, Teleki utca 11 sz. 30—975

ÜGYES mindeneslány magas fizetéssel felvétetik, Bethlen utca 36, Bíró. 30—766

MINDENES főzőnő felvétetik, Szoboszlóra, két személyhez. Ajánlatok „Jó fizetés" jeligére a kiadóihvatalba. 30—957

SZERÉNY igényü fiatal bentlakó, vagy bejáró mindenes felvétetik, Pacsirta utca 58. 30—962

IDŐSEBB magános öregúrhoz, háztartát és főzni tudjon, felvétetik, Deák Ferenc utca 5. 30—29

KONYHA munka elvégzésére 1 órára, délután 1—2 óráig mindenes felvétetik, Boldogfalva utca 21 szám. 30—999

JÓ bizonyítvánnyal rendelkező főzőmindenest azonal felveszek, Alföldi II. 1. bal lépcső. 30—998

SZAKÁCSNŐ (60)

FŐZŐNŐ és szobalány felvétetik, Simonyi út 29. 59—991

BEJÁRÓNŐ (8)

BEJÁRÓ főző mindenest idősebb házaspár azonnal felvesz, Mándi, Deák Ferenc utca 15. 8—734

BEJÁRÓNŐT felveszek reggel 7—10 óráig, OTI bérház, harmadik kapu, harmadik emelet 47. 8—358

ÜGYES bejárónőt keres gyermektelen házaspár. Maróthy György u. 41. 8—32

BEJÁRÓNŐKET felvesz a Páll söröző. 8—354

BEJÁRÓNŐ pár órai reggeli munkára könyvvel felvétetik Baltazár D utca 9. sz. 8—952

MINDENES bejárónőt csakis jó bizonyítvánnyal azonnal felveszek, Mayer mérnök, Batthyány u. 5. 8—964

KERSEK azonnal délutánra megbizható bejárónőt, Arany János u. 55 8—375

BEJÁRÓNŐT egész napra felveszek, Gyenes, — Szent Anna utca 8. 8—374

JÓ bizonyítvánnyal megbizható bejárónő, esetleg bentlakó felvétetik. — Hirsch, Hatvan utca 70. Jelentkezés délután. 8—20

BEJÁRÓNŐT keresek délelőttre, aKrdos, Csapó utca 18. III. emelet. 8—9

BEJÁRÓNŐ felvétetik a délelőtti órákra. — Feldheim, Piac utca 2 sz földszint. 8—995

ALKALMAZÁST KERES NŐ (3)

BEJÁRÓ főzőmindenesnek elmennék, kis családhoz. Cím a kiadóban. 3—967

KÉT intelligens fiatal lány, egy háztartásban szakácsnőnek, szobalánynak, vagy gyermeklánynak bárhova ajánlkozik. Levelek a kiadóban „Tavasz" jelige. 3—10

ÜZLETI AJÁNLAT 67

KÖLCSÖNZÖK porszivót, gramofont, lemezeket Veszek: porszivó, sparkett, — varrógépet, gramofont, lemezeket, ventilátort, hajszárítót a legmagasabb árakon Soltész, Kálvin-tér 2. 67—1357 4. 30

BEVÁSÁRLÓTÁSKA, kézitáska, papucs, babicapőkészítés, javítás, babaklinika textilfeldolgozónál, Bathyány 1. 67—1868 3. 3.

KÉT törött gramofonlemezért egy hibátlant adok Bíró, Hunyadi u. 22 sz. 67—1283 3. 18

TAVASZI szveterek, kötött kabátok, gyermek mackók zoknik, harisnyák megrendelhetők: Pethő - kézimunkaiparában, Szent Anna u. 10 Fehérnemük hímzése s elórajzolása, főzhető tonállal 67—187 4. 22

HASZNÁLT órákat veszek, javítok, eladok Schiffmann, Vendég u. 7 kisállomásnál 67—858 1. 5

LEGOLCSÓBBAN festi Jusztit Weisz kelmefestő Arany János u. 29 sz. keresztépület 1900 vv

AKCIÓARU anyagból ruháját gyorsan elkészíttem Borkabát fordítást vállalok. Tegdes, Püspöki palota. 67—324 5. 25

TÖLGYRÖNKFÁT mühasábfát, abroncsvasat megvételre keres Varga, Hatvan utca 68. 67—1497 3. 15

KABÁTJÁT, kosztümjét már most készíttesse, — gyönyörü kivitelben 'Tildi' divatszalon, Rákóczi utca 11. 67—521. 4.20.

VÁGOTT hajat veszek, Széchenyi utca 23. szám, paróka készítő. 67—7

ÜZLETI KERESLET 66

RÉGI törött gramofon lemezeekt 6 pengőért veszek. Mayer mérnök — Kossuth utca 13. 66—318 5. 4

TOLLAT a legmagasabb napi áron vesz „Hangya' tollgyüjtő telep. József kir. herceg utca 71 66—760

ÉLELMISZER, ITAL (18)

KÉTSZÁZ liter bor eladó. Teleki utca 11. 18—976

TEJET napi szállításra keresek, hatósági pontozás mellett. Kiss fűszerkereskedő Szent Anna u. 51 szám. 18—41

ALMA kapható délután háromtól Szalkai utca 10 18—756

ELADÓ nyirségi fajbor magánosoknak is kisebb hordótételben, Buday, — Nyírábrány. 18—954

ÉKSZER, ARANY, EZÜST (19)

RÉGI ékszert, drágakövet, ezüstöt, ezüstpénzt, legmagasabb árban veszek, Fränki, Piac utca 73 sz 19—1574 3. 21

RÉGI ékszereket, ezüstöt, brilliánsat magas áron veszek. Ékszerjavítás Pollák aranyműves Hatvan u. 2. 29—239 3. 2

ARANYAT, ezüstneműt ékszereket napi áron vesz, Takács Sándorné, Piac utca 56 szám. 19—1222 5. 20

TIZENÖT kövés férfi új óra sürgősen eladó, Árpád-tér 31. 19—977

ARANYAT aranyért, — ócska aranytárgyait modernre becserélem, Szelecsényi, Sas utca 2 sz. telefon: 26-60. 19—28 6. 2.

OKTATÁS (56)

DR NAMÉNYINÉ gyorsíró iskolájában tanfolyamkezdés, — Batthyány utca 1. szám Debreceni tanker. fölg eng. sz.: 6475—1942 56 1774 3. 24

ÁLLAMSZÁMVITELI államvizsgára előkészítőt keresünk, Batthyány utca 1. 2 kapu. 56—364

KISEB diáklányok tanítását elvállalom, Árpád-tér 43 szám. 56—13

TÁRS (61)

KERESKEDŐ iparral rendelkező őskeresztény pénzestársat keres, Poroszlay-u. 60. 61—879

AUTÓ, MOTOR, KERÉKPÁR, GÉP (7)

JÓKARBAN levő táskaírógépet veszek. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek „Irógép" jeligére 7—201 vv

EGY darab körfürész, balta és egy drb. 6.5 HP villanymotor eladó. Cím: Rákossy Jenő utca 3. 7—34

CSODA és Styria kerékpár olcsón eladó, Homok utca 130. 7—988

ELCSERÉLNÉM négy lóerős villanymotoromat hat lóerőssel, ráfizetés ellett. Lindenfeld és Schwartz, Dégenfeld-tér 7 szám. 7—356

EGY vadonatúj kerékpár prima gumikkal eladó, Körösy spékmester, Mester utca. 7—376

ELADÓ egy női Singer varrógép, Rakovszky u. 47 sz. jobra 2 ajtó. 7—994

RÁDIÓ (58)

RÁDIÓ zeenszekrény, s gramofon lemeztartóval eladó. Rádiósnak beépítéshez alkalmas. Mester u. 40. 58—362

STANDAR 3+1 zenegép eladó. Rakovszky utca 1. 58—363

SIEMENS nyujtot sávos, varázsszemes világvevő csúcsszuper eladó. Kassa út 33. Északi sark vendéglő. 58—372

HASZNÁLT 2+1 rádió, külön hangszóróval 185 pengő. Árpád-tér 31. 58—978

RÁDIÓ 3□1 dinamikus hangszóróval európavevő olcsón eladó. Pacsirta u. 53 sz. 3-ik lakás. 58—956

EGY Philips 4+2 szuper rádió és egy kerékpár új gumival eladó. Borz u. 13 sz. 7 ajtó. 58—25

HANGSZER (28)

ZONGORA hangolási munkát, kitünő képzettséggel vállalok. Vargyas Nap utca 17., vidéken is 28—624 5. 3

MÁRKÁS bécsi rövid fekete zongora, alighasznált, miedn elfogadható árért sürgősen eladó. — Bercsényi utca 109. 28—361

BÚTOR (9)

HÁLÓSZOBÁKAT legolcsóbban bizalommal csak Löcsei bútorüzletéből vásárolhat. — Eötvös utca 66 szám. 9—1106 3. 15

NINCSEN fényes kirakatunk, bútort olcsón adunk, Piac utca 71 sz. udvarban Brilliné. 9—1356 4. 8

FIGYELEM! Sajátkészitményü konyhaberendezések, festett hálók, kombinált szekrények raktáron. Arany János utca 1. udvarban 9—1366 4. 27

EBÉDLŐKREDENC, füstölt tölgy, jó állapotban eladó Domokos Lajos utca 6 sz. 9—786

MODERN hálószobák, s konyhaberendezések legjobb kivitelben Ujfalussy müasztalosnál, Bethlen utca 56. 9—624

HÁLÓSZOBÁK ebédlők kombinált szobák, konyhaberendezések Salamon bútorüzletében, Jóminőség, előnyös árak, Hunyadi utca 2. 9—33. 6. 2.

ELSŐRENDŰ kivitelü keményfa háló eladó. József kir. herceg utca 39. 9—367

ELADÓ kifogástalan állapotban levő nagy hencser, kályhához hőfokozó cső, Kardos utca 9. 9—969

EGY gyermekágy eladó. Iskola utca 2. 9—981

KÉTRESZES fekete ebédlő, párnázott székekkel olcsón eladó, Igaz gatóné, törvényszék. 9—960

KELETI perzsaszőnyegek eladók, Rákosi Jenő utca 8. II. 3. 9—22

ELADÓ két szép nagy szekrény, két éjjeliszekrény, két ágy sodronnyal három szék. Burgundia 6 hátul, keresztépület. 9—8

REKAMIÉK, fotelek, shencserek, madracok, fotelszékek, állandóan kapnatók. Kárpitos munkát gutányosan vállalok, Karácsony kárpitos, Kandia utca 15. keresztépület. 9—2

SZÉKEK eladók, Károly Ferenc József út 8 B. 9—1

MODERN konyhaberendezés és egy mosóteknő eladó, Nap utca 15. 9—993

ÁTADÓ ÜZLET, VENDÉGLŐ (6)

A VÁROS központján étkezde berendezéssel, vevőkörrel átadó. Cím a kiadóban. 6—24

KIFUTÓT 16—18 körült. ügyes, egészséges, s megbizható fiút keres a Takarékosság Rt. Deák Ferenc utca 6. 6—49

LAKÁSCSERE (53)

EGY nagy, udvarra nyiló szobámat elcserélném szoba, konyhás lakással, vagy egyszobás lakásért Takács Mária, Mester u. 21 szám. 53—971

KÖZPONTI 2 szobás, s komfortos lakáom elcserélem 3—4 szobással villában is. Cím a kiadóban 53—963

ÜZLETHELYISÉGET cserélek szoba, konyhás lakásért, Jánosi utca 53. 53—992

LAKÁST KERES (52)

KETTŐSZOBÁS lakást keres fiatal pár, közvetítőt díjazok. Széchenyi u. 30, keresztépület. 52—352

INTELLIGENS tisztviselő keres különbejáratú tiszta bútorozott szobát, lehetőleg központban, azonalra. Cím a kiadóban. 52—23

URILÁNY részére zsidó üricsaládnál ellátást — vagy központban szobát keresek. Címeket „Azonnalra" jeligére a kiadóba kérem. 52—12

BÚTOROZOTT SZOBA (10)

KÜLÖNBEJÁRATU utcai bútorozot szoba kiadó, március elsejére, — Burgundia utca 9. 10—372

ÁLLOMÁS közelében egy férfi lakótárs felvétetik, Epreskert utca 8. 10—980

NAGYON szépen bútorozott szoba, úriembernek, ágynemü nélkül kiadó. Széchenyi u. végén „Csak úrnak" kiadóba. 10—42

EGY diák keres lakótársat, Arany János utca 1 B szám. 10—19

ELVESZETT (13)

ELVESZTETTEM egy fél ballonkabátot. Megtaláló jutalomban részesül. Danai, kefegyár. 13—961

VEGYES (68)

TEJ, jegyre kapható, Erdélyi Mihályné, sajtvajház, Piac 17. 68—4

ELADÓK ajtók vasalva tokkal, 2 darab árusítóasztal, üveges felsőrészszel, csukható cserkész „Kajak" csónak, Széchenyi utca 6 asztalosmühely. 68—997

CSEREÜZLET (11)

TENGERIT adok használt diványrugóért vagy pénzért megveszem. Péterfia utca 26 2 ajtó. 11—983 5. 1.

SZÉNÁT, répát adok trágyáért cserébe olyannak, aki a trágyát kiszállítja. Ugyanitt ökörjárom eladó. Homok utca 72 szám. 11—989

HASZNÁLT RUHA, CIPŐ (69)

KHEKI kamgarn zubbony, fekete tisztinadrág eladó. Mester utca 32 sz. Szabó. 69—313

JÓ fehér kabát eladó. — püspöki palota, Hatvan utca 1. házmester. 69—360

KLUB RUHA (fekete kabát, csíkos nadrág) középtermetre eladó. Csapó utca 10. udvarban, — csak délután 2—4-ig. 69—368

NEGYVENKETTES Birgeri 300-ért, férfi magasszárú 43-as cipő eladó. Széchenyi 53. szám. 69—43

EGY alighasznált férfi cipő eladó. Rakovszky u. 18 szám, első ajtó. Érdeklődni lehet: 8—11-ig. 69—990

NŐI, férfiruhák, fényezet ágy sodronnyal eladó Megtekinthető 12—4-ig Komlóssy út 64. 69—959

NEGYVENEGYES új félfekete cipő, békebeli gumitalppal, 40-es egész fekete férficipő, Szalkai utca 6. (Miklós utcából nyilik). 69—11

EGY városi bunda, egy alighasznált gyapjú fekete öltöny eladó. Nyil u 35 sz 2 ajtó. 69—3

GUMICSIZMA férfi magasszárú, férfi ruha eladó. Hüvelyes utca 10. 69—996

GYERMEKKOCSI (27)

FEHÉR mély gyermekkocsi eladó. Cim: Bikagarage. 27—37

CSONTSZINŰ mély gyermekkocsi eladó Teleki utca 84. 27—755

TŰZHELY KÁLYHA (46)

EGY nagy vaskályha, s négy szobaszék, egy bőrkabát eladó. Oboczki, Baranyi utca 12. 46—38

ÉPITKEZÉSI ANYAGOK (20

ÉPÜLETFÁT adok tengeriért. Megtekinthető délután, Keresztesi u. 1. 20—985

INGÓSÁG ELADÁS VEGYES (36)

JÉGSZEKRÉNY nagy két ajtós, alighasznált eladó Cím a kiadóban. 36—120 vv

FODRÁSZ üzleti berendezések kagylókkal, Gemi kéziszárítógép és villás szárító búra eladó. Poroszlay út 60. 36—881

EGY állványos lombfürészgép, egy „Molerup" olajozó eladó. Kút utca 10 szám. 36—326

ELADÓ 6 méter házi kender vászon Pacsirta utca 52 36—955

JÓ ajtó, bádogtető, szép zászlótartó, ülőkád, nagy vászonkoffer, zsírosbödön Garay utca 25 eladó 36—974

HASZNÁLT gyermek sportkocsi eladó. Miklós utca 53. sz. 36—26

GAZDASÁGI TERMÉNY (25)

SZALMA eladó Bellegló 291. Mikepércsi út. 25—1000

GAZDASÁGI ESZKÖZ (24)

BOROSHORDÓK légvédelmi dézsák, zsíroshordók különböző nagyságban eladók. Nap utca 4 sz. Javítások készülnek. 24—366

ELADÓ 12 nagyboconádi méhcsalád. Szabó Lajos. Hajdúszoboszló. Bordángát 6. 24—949

GAZDASÁGI felszerelési gépek, eszközök, kocsik, szekerek, alkatrészek állandóan raktáron árusít, becserél, vásárol vitéz Nagy János, Hatvan utca 41. telefon: 26-19. 24—27 6. 5.

GAZDASÁGI felszerelési gépek, eszközök, kocsik, szekerek, alkatrészek állandóan raktáron árusít, becserél, vásárol vitéz Nagy János, Hatvan utca 41 szám, telefon: 26-19. sz. 24—1358 3. 5.

ELADÓ HÁZ (17)

ROTHERMERE 43 nagy telkü, jól beépített ház eladó. Beköltözhető három szoba, Pataky, Péterfia utca 53. 17—852

KÉTNYOLCAD házrész és két hold föld eladó, Boldogfalva utca 18 (Közvetítők kizárva). 17—30

BARCASÁG utca 13 sz. ház eladó, azonnal beköltözhető. Téglavető. 17—968

TÜZÉR laktanyánál két szer egy szoba, konyha, előszobás adómentes 300 öl gyümölcsös, beköltözhető 76.000. Tócóskert, Széchenyi út végénél két szer egy szoba, konyhás pince, góré, kamara, istálló, 930 öles telekkel, beköltözhető ára 60.000 P. Árpádtérnél ötlakásos ház 45.000, egy szoba, s konyha, beköltözhető. — Iroda: Kossuth utca 13. 17—21

FÖLDBÉRLET (23)

TANYÁS birtokot keresek, bérletbe, vagy felesbe. Cím a kiadóban. 23—966

ELADÓ ÁLLATOK 14

SELEYMPINCSI fehér, valódi máltai, adója kifizetve, valamint him és nőstény törzskönyvezett komondor kölyök kutyák, eladók, Szepességi utca 49. 14—916

HUSNYULAK anyák és süldök eladók. Bánfy utca 20. sz. 14—872

PATKÁNYFOGÓ kutyák, (tacskó, nőstény is) eladók. Montiezredes utca 14. 14—972

FEHÉR óriás törzskönyvezet anya nyulak, beparosítva, néme tszármazásuak és egy bak eladó Csapókert, Mátyáskirály utca 55. A. 14—986

Szerkesztésért felelős:
PÁLFI JÓZSEF
Kiadásért felelős:
IFJ SZIGETHY GYULA
főszerkesztő, h igazgató
Kiadja és nyomja:
TISZÁNTÚLI KÖNYV ÉS LAPKIADÓ RT.
Műszaki vezető:
SZIGETHY KÁROLY